

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra žurnalistiky

NOVÉ ZDROJE V ČESKÉ SPORTOVNÍ ŽURNALISTICE

New resources in the Czech sports journalism

Bakalářská diplomová práce

Hana TRNEČKOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Alexandr Mencl

Olomouc 2013

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci o rozsahu 94 750 znaků vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité literární zdroje a prameny, ze kterých jsem čerpala.

V Olomouci dne

.....

Hana Trnečková

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Mgr. Alexandru Menclovi za odborné vedení bakalářské práce, připomínky a rady, které mi velice pomohly.

Abstrakt

Předmětem práce je přehled nových informačních zdrojů, které jsou využívány českými novináři v každodenní praxi, sestavený na základě sledování sportovních žurnalistických sdělení ve vybraných obdobích roku 2011. Práce odpoví na otázku, zda čeští sportovní novináři využívají nové typy zdrojů, které vznikly v internetovém prostoru, popřípadě jak často a v jaké míře z nových zdrojů čerpají. Teoretická část práce je určena především čtenářům s omezenými znalostmi internetu a jeho možností a je napsána tak, aby představila sledovanou problematiku včetně typů vybraných nových zdrojů. Praktická část obsahuje popis a výsledky sledování a věnuje se reálným jevům spojeným s novými informačními zdroji.

Klíčová slova

Informační zdroje, internetové zdroje, sportovní žurnalistika, čeští sportovní novináři, sportovci, osobní internetové stránky, weby, blogy, Facebook, Twitter.

Abstract

The aim of the thesis is an overview of new information resources that are used by Czech journalists in everyday practice, compiled on the basis of watching sports articles in selected periods in 2011. The work responds to the question whether Czech sports journalists use new types of resources that have arisen on the Internet, as well as it responds to the question how often and to what extent derive from new resources. The theoretical part is mainly to readers with limited knowledge of the Internet and its possibilities and is written so as to present observed problems including selected types of new resources. The practical part contains a description and results of the monitoring and focuses on real phenomena associated with new information resources.

Key words

Information resources, Internet resources, sports journalism, Czech sports journalists, professional athletes, personal web pages, blogs, Facebook, Twitter.

Obsah

1	Úvod	2
2	Teoretická část	3
2.1	Zdroje v žurnalistice	3
2.1.1	Zdroj	4
2.1.2	Staré a nové zdroje	5
2.1.3	Nové zdroje v české žurnalistice	6
2.2	Weby	8
2.3	Facebook	11
2.4	Twitter	12
2.5	Weby profesionálních sportovců	14
2.6	Facebookové stránky profesionálních sportovců	16
2.7	Twitterové profily profesionálních sportovců	17
3	Praktická část	20
3.1	Analýza agentury My a společnosti Datank	20
3.2	Sledování nových zdrojů ve sportovních rubrikách vybraných českých novin	21
3.3	Výsledky sledování	22
3.4	Praktické ukázky nových zdrojů	23
3.4.1	Profesionální sportovci	24
3.4.2	Sportovní organizace	25
3.4.3	Mimořádná událost, 7.9.2011	25
3.4.4	Web Petra Čecha	27
3.5	Web v úloze jediného zdroje žurnalistického sdělení	32
3.5.1	Praktická ukázka: web Romana Kreuzigera ve výsledcích sledování	33
3.5.2	Cyklista Roman Kreuziger a čeští cyklističtí novináři	35
3.5.3	Vztah mezi Romanem Kreuzigerem a českými novináři	36
3.5.4	Web RomanKreuziger.com	39
3.5.5	Praxe českých cyklistických novinářů	40
3.6	Praktická ukázka: úskalí nových zdrojů	41
4	Závěr	43
5	Seznam literatury	44
6	Seznam příloh	47
7	Přílohy	48

1 Úvod

Nárůst počtu uživatelů internetových služeb, například Facebooku či Twitteru, je očividný jev mezinárodního i českého kyberprostoru. Sociální sítě nevyužívá jen běžná populace, ale staly se nástrojem komunikace také pro profesionální sportovce, kteří aktivně vytváří obsahy s informační hodnotou potenciálně využitelnou ve sportovní žurnalistice.

Novináři se zaměřením na sportovní odvětví tato sdělení sledují a internetové profily sportovců navštěvují, což ve svém článku potvrzuje Miloš Čermák, novinář a odborník na problematiku médií a internetu (Čermák, 2012). Díky sociálním sítím, webům a internetovým službám obecně vzniká nová podoba symbiózy. Novináři informace, které profesionální sportovci publikují na internetu, mohou použít jako relevantní fakta ve svých článcích, sportovci díky tomu musí absolvovat méně rozhovorů než dříve.

Proč se bakalářská práce zabývá tématem nových internetových informačních zdrojů v české sportovní žurnalistice? Někteří novináři již použili tyto zdroje a vystavěli na nich příběh textu, avšak zatím se to týkalo spíše novinářů v zahraničí, kde se sociální sítě a blogování rozvíjí déle než v českém internetovém prostředí. Zaměřuji se na tuto oblast, protože mě zajímá odpověď na otázku: Využívají ČEŠTÍ novináři tyto zdroje?

Cílem práce je přiblížit problematiku Facebooku, Twitteru a oficiálních webů profesionálních sportovců (blogů) v kontextu sportovního a žurnalistického odvětví a zjistit, zda byla jejich existence zaznamenána českými novináři a nové zdroje zapojeny do novinářského výrobního procesu.

Výstupním materiálem bude přehled nových informačních zdrojů, jakými jsou Facebook, Twitter a oficiální weby sportovců, odrážející práci českých novinářů s těmito zdroji za předpokladu, že je tímto způsobem opravdu používají, a zasazení do kontextu novinářské každodennosti druhé poloviny roku 2011 a první poloviny roku 2012.

Teoretická část práce je věnována objasnění pojmů Facebook, Twitter či web čtenářům méně zdatným v internetovém odvětví, avšak je v ní poukázáno také na mnoho zajímavých poznatků souvisejících s internetovou komunikací sportovců. V praktické části jsou představeny výsledky sledování daných jevů ve vybraných českých denících v konkrétních obdobích roku 2011, včetně praktických ukázek.

Tato práce tedy odpoví na otázky: Využívají čeští novináři Facebook, Twitter a weby (blogy) jako své zdroje? A pokud ano, jak často je využívají? V jaké míře, několikrát v jednom dni a několik různých typů zdrojů? Která sportovní redakce českých deníků nové zdroje používá nejvíce? A jak vypadá jejich praxe?

2 Teoretická část

Následující kapitola je věnována zejména čtenářům, kteří mají jen kusé informace o sociálních sítích či osobních webech, popřípadě se hůře orientují v souvisejících pojmech, avšak je v ní obsaženo také mnoho podnětných informací pro čtenáře zdatné v oboru internetových služeb.

V první části je objasněn pojem „zdroj“ a vymezen pojmem „nový zdroj“, je také popsána současná situace české novinářiny, zejména jejího sportovního odvětví, a prostor je věnován také jednotlivým internetovým službám: webům, Facebooku a Twitteru. V samotných podkapitolách je popsáno fungování těchto služeb na případech českých i zahraničních profesionálních sportovců.

2.1 Zdroje v žurnalistice

„Žijeme ve šťastné době. Bariéry přístupu k informacím padly, množství zpráv vykazuje vzestup. Cena za přístup ke zpravodajství se blíží nule, média se modernizují rychleji, než stačíme vnímat. Pokud v jakékoliv krizi vítězí množství informací, pak nám v budoucnu nic vážného nehrozí. Zpravodajský profesionál se nikdy necítí lépe. Tabule je prostřená, zpravodajské stoly se prohýbají.“

(Jan Stejskal)

Šťastná, uspěchaná doba, o které píše Jan Stejskal, však s sebou přináší nevýhodu. Dříve než odborníci zmapují vybraný internetový jev či službu, brzká překotná změna odbornou práci do jisté míry znehodnotí, protože během několika měsíců či let již není aktuální, ba co víc, mnohdy jsou její myšlenky zavádějící.

Nová témata na mediálním poli, problematika Facebooku, Twitteru a blogů, jsou do jisté míry prozkoumána, avšak výsledných prací není dostatek a často se neshodují s rychle se měnící realitou. Fakta se mění příliš rychle.

2.1.1 Zdroj

Nejprve je třeba upřesnit, co se míní výrazem zdroj. „Zdroje: lidé nebo materiály, ze kterých reportér čerpá informace,“ definuje jej John Herbert v publikaci *Journalism in the digital age: theory and practice for broadcast, print and on-line media*. (Herbert, 2001: 322)

K rozšíření stručného vyjádření poslouží pohled Lynette Sheridan Burns, která tvrdí, že novináři pracují se sekundárním zdroji typu novinové výstřižky, archivy, knihy, nahrávky a úřední dokumenty, k nimž připojují poznatky z vlastního pozorování a dedukce reportérů. (Burns, 2004: 105)

Jak podotýká Milan Šmíd: „Je jasné, že novinář nemůže být na všech místech v okamžiku, kdy se něco děje, a proto vyhledává zdroje, které mu informaci o příslušných událostech či faktech předají.“ (Šmíd, Trunečková, 2009: 16)

Podle Lynette Sheridan Burns jsou zdroje neomezené. „Přestože novináři značně spoléhají na lidské zdroje informací a výroků, důkazy většinou vyhledávají v materiálních zdrojích. Škála dostupných materiálních zdrojů je omezená pouze představivostí každého novináře.“ (Burns, 2004: 105)

Vysvětluje to tím, že novináři se více uchylují k hledání informací, doplňujících i zcela nových, na internetu. Ten podle ní představuje rychlý prostředek k získání informací z tradičních zdrojů informací, protože například různá ministerstva publikují své tiskové zprávy a další oficiální prohlášení na svých internetových stránkách. „Skutečnost je taková, že stále více oficiálních dokumentů je uveřejněno přímo na internetu, a proto se novináři v současné době již bez připojení k internetu neobejdou. Velkou výhodou internetu je, že poskytuje rychlé odpovědi na specializované otázky, stejně jako vlastní archivy redakce. V tomto smyslu dává internet novinářům přístup k lidským i materiálním zdrojům informací, o jejichž existenci by jinak ani nevěděli.“ (Burns, 2004: str. 106)

Svým způsobem s ní souhlasí publikace *Journalism online*, ve které autor Mike Ward konstatuje: „Online vyhledávání a vykazování zpráv je již zavedená žurnalistická disciplína.“ (Ward, 2003: 67)

Lynette Sheridan Burns však upozorňuje na riziko, které je s elektronickými zdroji uveřejněnými na internetu spojeno. „Na internetu panuje svoboda přístupu, jež umožňuje každému uveřejnit jakoukoliv informaci; stejná svoboda ale znamená, že nikdo nepodléhá žádné regulaci, pokud se týká přesnosti a spolehlivosti uveřejněných informací (...) nejprve se také musíte rozhodnout, zda uvedená fakta postačují pro větší článek. A je informování o události ve veřejném zájmu? Zde můžete uvazovat o právu veřejnosti vědět o případném ohrožení

bezpečnosti. Může někomu vzniknout škoda, je-li příběh pravdivý a vy o něm budete informovat? Může být někdo poškozen, pokud článek napíšete?“ dává prostor k zamyšlení. (Burns, 2004: 108-109)

2.1.2 Staré a nové zdroje

V úvodu práce bylo zmíněno sousloví „nové informační zdroje“. O které konkrétní zdroje se jedná? Před objasněním nejprve myšlenka Milana Šmída publikovaná v knize 10 let českých médií:

„Je lidskou přirozeností, že věci, které nás obklopují, pokládáme za samozřejmé, jako by tu byly odjakživa. Neumíme si život bez nich představit, aniž si uvědomujeme, že do našeho života vstoupily poměrně nedávno. Vždyť mobilní telefon, internet, digitální videokamery či digitální fotoaparáty, to všechno jsou technologické novinky, k jejichž masovému rozšíření došlo teprve v posledním desetiletí. Každá z těchto inovací výrazně ovlivnila jak podobu mediálních produktů, tak práci těch, kteří je vyrábějí: dramaturgů, producentů, žurnalistů.“ (Šmíd, 2005: 26-27)

Přeneseno na otázku pátrající po tzv. nových zdrojích, je dobré zamyslet se nad tím, jaké inovace v komunikaci poslední desetiletí přineslo, která se vyskytují na internetu a bez nichž si neumíme představit život. Elektronická pošta (e-mailem), weblogy, komunikační programy typu ICQ, portál s profily uživatelů MySpace, založen byl také Facebook a Twitter.

Není výjimkou, když studenti univerzity začínají svůj den otevřením notebooku a zprovozněním Facebooku. Už si bez těchto činností neumí představit svůj život. Přitom Facebook se na českém internetu začal rozvíjet kolem roku 2008, teprve tehdy si tuto službu pořizovaly větší masy uživatelů internetu. Facebook, webové stránky věnované jedné osobě, nikoliv instituci, a v poslední době také Twitter jsou služby považované za samozřejmost. A novináři to musí začít brát v úvahu.

Odpověď na otázku, co jsou nové informační zdroje, začíná získávat obrysy.

K jejímu plnému zodpovězení poslouží otázka jiná, položená Milošem Čermákem v publikaci Žurnalistika v informační společnosti, konkrétně v části Nová média. Úvod a stručná historie (Čermák, 2009: 7):

„Která média jsou nová a která naopak stará?“

Stejnou otázku si lze položit takto: Které informační zdroje jsou nové a které staré?

Miloš Čermák odpovídá: „(...) To je hraní se slovíčky, které ovšem ukazuje, jak jsme při definování takzvaných nových médií bezmocní.“ (Čermák, 2009: 7) Nutno podotknout, že podobně bezmocní jsme i v oblasti zdrojů. Proto je výhodné neplýtvat energií na obsáhlou typografii a „slovíčkaření“, raději se však v této práci zaměřit na jednotlivé případy z praxe a podotknout, že „novými informačními zdroji“ se v tomto textu bude mínit Facebook, Twitter a weby (blogy), bez ohledu na to, že do této kategorie by mohly spadat desítky další služeb provozovaných na internetu v podobném duchu, jako jsou vedeny právě Facebook, Twitter a weby.

Facebook, Twitter a weby byly vybrány zejména z toho důvodu, že průzkum agentury My.cz (Mediář.cz, 2012) prokazatelně dokázal užitečnost těchto zdrojů v žurnalistické praxi.

2.1.3 Nové zdroje v české žurnalistice

Server Mediář.cz zaměřený na oblast médií publikoval v únoru 2012 výsledky průzkumu digitální agentury My.cz a analytické společnosti Datank. Průzkum zjišťoval míru používání sociálních sítí jako informačních zdrojů relevantní pro žurnalistiku a jejich oblibu u českých novinářů. (Mediář.cz, 2012)

Mediář.cz citoval závěry průzkumu, jehož se v lednu 2012 zúčastnilo 160 českých novinářů, takto: „Nejčastěji využívaným zdrojem informací je sdělení konkrétní osoby (39 procent) a tiskové zprávy (37 procent). Sociální sítě využívají jako nejčastější zdroj informací asi 4 procenta novinářů, dalších 4 jako nejčastější zdroj blogy, RSS feedy a newslettery.“

Průzkum tedy naznačuje, že čeští novináři si sociální sítě a nové zdroje oblíbili, ale přistupují k nim pozvolna, aniž by se zbavovali zažitých standardů a tradičnější zdrojů, jakými jsou osloveny osoby v přímém kontaktu či tisková sdělení.

Tento trend potvrzuje také volný novinář a člen Klubu sportovních novinářů Tomáš Nohejl, který se vyjádřil přímo pro potřeby této práce. „Já jsem trochu stará škola, za nejlepší považuji osobní kontakt,“ přiznal pětáctýřetiletý žurnalista. „Vzniká tak hlubší vztah mezi novinářem a například sportovcem, vlastně nejlepší vztah. Pak může novinář říkat, že to viděl, že to zná, vidí reakce, lidi okolo, atmosféru a podobně,“ myslí si.

Jedním ze starších způsobů získávání informací je, kromě osobního kontaktu, také kontakt telefonický. „Telefon je samozřejmě důležitý,“ potvrzuje Nohejl, „protože pořád ještě novinář může reagovat, podle tónu hlasu a pomlky pozná, jaký má člověk názor, jak se v uvozovkách tváří na jednotlivé věci.“

Poněkud v rozporu s Nohejlovým názorem se vyjadřuje Milan Šmíd v publikaci 10 let českých médií, když vyzdvihuje internetové zdroje oproti zdrojů zmiňovaných Nohejlem. „Výhody internetu pro publikování aktuálních a hlavně kdykoli dostupných informací začali využívat i samotní novináři. Digitalizace textů, on-line přístup k informačním databázím, jakož i informace, které na internetu zveřejnily orgány státu a veřejné správy, to všechno zásadně změnilo podmínky a styl jejich práce,“ píše Šmíd. „Zatímco dříve museli novináři shánět informace po telefonu a při tom putovat po úřadech, ministerstvech a knihovnách, dnes jim webové stránky umožňují slevovat krok za krokem legislativní proces, pro tisková prohlášení již nemusejí obíhat tiskové konference, jakékoliv dokumenty včetně obrazových mohou získat okamžitě buď přímo z webu, nebo prostřednictvím elektronické pošty. Dnes není žádný problém udělat interview s celebritou žijící za oceánem nebo u protinožců, stačí, když má e-mailovou adresu a je ochotna komunikovat.“ (Šmíd, 2005: 29)

Ovšem i Tomáš Nohejl připouští, že internetové zdroje znamenají jistý pozitivní posun v práci novináře. „Ideální cesta je podle mě využívat všechny cesty, ale s mírou a z každé metody si brát její výhody podle potřeby. Samozřejmě novinář nemůže všude jezdit nebo všechny znát a moci s nimi promluvit - ale priorita by to být měla,“ nabádá. „Ze začátku určitě všechno poznat sám, pak novinář může víc volat, pak už telefonické spojení stačí. Lidé znají novináře, novinář zná je. Třeba když byl už pětkrát v Zakopaném (pozn.: polské středisko zimních sportů, Nohejl se zaměřuje mimo jiné na skoky na lyžích), může všechno popsat, aniž by tam musel být znovu.“

Bez diskuze se tedy dá říci, že se s moderní technikou a vývojem velice změnily podmínky v českých médiích, míní Milan Šmíd. „Otázkou však je, zda zmiňovaný pokrok uplynulých let se promítl také do obsahu novin, časopisů, rozhlasového a televizního vysílání.“ (Šmíd, 2005: 29) Částečnou odpověď se pokouší nabídnout průzkum agentury My.cz.

Průzkumem digitální agentury My.cz a analytické společnosti Datank provedeným v lednu 2012 byla potvrzena domněnka o proměně mediálního prostředí a to tím, že specialisté z My.cz otevřeně říkají: „Sociální sítě slouží českým žurnalistům čím dál častěji jako relevantní zdroj informací. Téměř polovina všech dotázaných novinářů, kteří jsou členy některé ze sociálních sítí, využívá pro pracovní účely Facebook (46 %), pak YouTube (17 %), následně Twitter (12 %) a LinkedIn (9 %). Pouze 8 % novinářů aktivních na sociálních sítích je nikdy nevyužívá k pracovním účelům.“ (Mediář.cz, 2012)

Průzkumu se zúčastnilo 160 novinářů. To je přibližně 5,5 procenta všech novinářů, kteří jsou zaregistrováni jako členové Syndikátu novinářů ČR. Podle Zuzany Hronkové ze sekretariátu SNČR byl celkový počet novinářů necelých 2900 lidí. „Údaj bude nepřesný, jelikož nelze zjistit,

kolik přesně členů jsme měli v daném měsíci, tedy v lednu 2012,“ informovala pro potřeby této práce Zuzana Hronková.

Eduard Piños, social media consultant z agentury My.cz, pro Mediář.cz popsal další zjištění, která z lednového průzkumu vyplynula: „I když primárním zdrojem informací zůstávají tiskové zprávy či vyjádření konkrétní osoby, sociální sítě mezi novináři stále nabývají na síle. Jako hlavní zdroj informací je v tuto chvíli preferují sice jen 4 % dotázaných, necelá třetina českých novinářů ale využívá tyto zdroje několikrát denně. Sociální sítě představují jeden z nejrychlejších informačních zdrojů, takže jejich využití žurnalisty je logické. To, že jsou mnohdy aktuálnější než tradiční sdělovací prostředky, je však spojeno nejen s možností snadné a rychlé aktualizace, ale také s tím, že informace nemusí být ověřené.“ (Mediář.cz, 2012)

Z dotazovaných 160 novinářů jsou registrovanými uživateli Facebooku téměř tři čtvrtiny novinářů, konkrétně 72 procent, 23 procent jich používá LinkedIn a 14 procent Twitter. „Žádnou sociální síť nevyužívá cca 17 procent dotázaných novinářů,“ uzavírá výčet zpráva z internetového serveru Mediář.

Druhou částí společné práce agentury My.cz a společnosti Datank je statistika zdvojování sociálních sítí českými žurnalisty. „Z analýzy je jasně patrný trend stále častějšího využívání sociálních sítí v mediální sféře. Například počet citací ze sociálních sítí vzrostl za poslední tři roky více než pětinasobně. Pokud novináři citace z těchto zdrojů přebírají, jsou to především redaktori sportovní a domácí redakce nebo političtí komentátoři, přičemž citace týkající se politického dění se šíří hlavně po internetu a citace spadající do oblasti domácích událostí mají své místo především v tištěných médiích. Z analýzy jasně vyplývá, že za poslední tři roky došlo k legitimizaci užívání sociálních sítí jakožto prostředí, které je rovnocenné reálnému – nevirtuálnímu – světu. Dvacet osm procent novinářů, kteří jsou členy nějaké sociální sítě, využívá tyto zdroje informací pro pracovní účely několikrát denně, 1/4 několikrát týdně a další necelá 1/4 několikrát do měsíce (24 procent),“ uzavřel Michal Kaderka z Datanku. (Mediář.cz, 2012)

2.2. Weby

Pro správné pochopení výsledků průzkumu My.cz a statistiky Datanku je třeba znát fakta o jednotlivých nových zdrojích a kontext jejich fungování. Vzhledem k potřebám této práce je stěžejní zejména popis vzniku a fungování webů (blogů), Facebooku a Twitteru.

První ze zmíněných zdrojů, osobní weby (blogy) využívá k získávání informací 42 procent novinářů, kteří se zúčastnili průzkumu My.cz, pokud se jedná o blogy české a

s tuzemskou tematikou. „Zahraniční blogy využívá jako zdroj informací 32 procent dotázaných novinářů. (...) Blogy jako nejčastější zdroj informací využívají 4 procenta novinářů.“ (Mediář.cz)

Web jakožto internetová služba vznikla na počátku devadesátých let, jak uvádí Miloš Čermák v knize *Žurnalistika v informační společnosti*.

„Co umožní? Sdílet data a obsah mezi počítači,“ píše Čermák (2009: 15), z čehož lze usuzovat, že existuje možnost sdílet názory mezi počítačem sportovce a počítačem novináře.

Čermák pokračuje vysvětlení pojmů „internet“ a „web“: „Internet a web jsou dva termíny používané v běžné řeči jako zaměnitelné. Říkáme, že jsme něco „četli na internetu“, a znamená to to samé jako „četli na webu“. Ve skutečnosti však jde o dva termíny s odlišným obsahem. Internet je celosvětová decentralizovaná síť vzájemně propojených počítačů. Začala vznikat v šedesátých letech, na významu však získala až s rozmachem osobních počítačů. Naproti tomu web je službou, která na internetu funguje. Je to protokol umožňující na internetem propojených počítačích sdílení obsahu. Vznikl až počátkem devadesátých let. Elektronická pošta je dnes bezpochyby jednou z nejužívanějších služeb na internetu. Tou druhou je pak web.“ (Čermák, 2009: 15)

Vznik webu však byl poměrně náhodný. „Tim Berners-Lee ho vymyslel v podstatě jako pomůcku pro sebe a své kolegy ve výzkumném středisku CERN v Ženevě ve Švýcarsku. Hledal totiž způsob, jak umožnit, aby bylo možné na různých počítačích číst a dohlížet textové soubory. (...) Berners-Leeovi bylo jasné, že internet je ideálním nástrojem pro sdílení informací.“ (Čermák, 2009: 16-17)

Devadesátá léta přinesla velmi mnoho projektů. „Dvě události zůstaly během internetového boomu prakticky nepovšimnuty a jejich význam byl nahlédnut až mnohem později,“ podotýká Čermák. „V roce 1998 vytvářejí dva programátoři ze Stanfordu vyhledávač Google. A v roce 1999 zveřejňuje malá firma Pyra Labs službu Blogger, (...) umožňující snadné publikování textů. Kamukoliv a kdekoliv. Začala éra blogů, někým dokonce nazývaná blogománie.“ (Čermák, 2009: 34-35)

Kristina Šemberová se v části knihy *Žurnalistika v informační společnosti* nazvané *Není blog jako blog* snaží o ujasnění, čím blog vlastně je. „Ačkoliv na blog narazíte v médiích, knihách či na internetu stále častěji, každý tento pojem vymezuje jinak,“ píše. „Proto zde neuvádíme jednu konkrétní definici, ale spíše jejich seznam, různé úhly pohledu. Nicméně přijmeme-li za jednu z možných analogií deník, pak hlavní rozdíl mezi ním a blogem spočívá v obrácené časové hierarchii. Blog obsahuje vždy poslední příspěvek začátku výpisu.“ (Šemberová, 2009: 163) Podle Čermáka (2009: 35) jsou blogy „skromné a strízlivé, obsah je naprosto dominující.“

„Blog lze publikovat buď v prefabrikovaném redakčním systému, který nabízí škálu produktů a jejich kombinací, na placeném či neplaceném serveru, nebo na vlastní webové stránce, kdy autor sám programuje podobu příspěvků,“ podotýká Šemberová (2009: 166) a spolu s Čermákem souhlasí, že blog je velmi snadné obsluhovat. „Co odstartovalo éru blogů byly jednoduché redakční systémy. Ty umožnily komukoliv napsat text a doslova stisknutím jednoho tlačítka tento text publikovat.“ (Čermák, 2009: 36)

Jednoduché ovládání nabízí například Wordpress, který využívá český skokan na lyžích a vítěz Turné čtyř můstků z roku 2006 Jakub Janda. Založil si své oficiální stránky Jakub-janda.com, které si umí sám obsluhovat a v době sezony, když je na cestách od můstku k můstku, mu stačí najít bezdrátové připojení k internetu a okamžitě může svým fanouškům, ale i novinářům, sdělit nejčerstvější zážitky ze svého skokanského života. Jedná se však jen o písemné příspěvky. Na svůj web umisťuje také fotografie a videa.

„Nový druh obsahu (na internetu, pod pojmem web 2.0) se už neomezuje jen na textové blogy. Lidé publikují fotografie, hudební nahrávky, videozáběry nebo jen zajímavé odkazy,“ potvrzuje také Miloš Čermák (2009: 39). „Blogy v tomto pojetí (ve spojení s novinami a novináři) plní mnoho funkcí, o kterých se novinářům dosud ani nesnilo. Za prvé: jsou opravdu zdroji originálního a často zajímavého obsahu, který redakce získává bezplatně a bezpracně. Za druhé: pro samotné redaktory jsou jakousi laboratoří, kde si lze ověřovat náměty na články, názory i konkrétní informace.“ (Čermák, 2009: 37)

Existuje několik druhů weblogů (odvozeno od web a blog), jak uvádí Dana Koláčková ve své diplomové práci Weblog jako informační zdroj. „Nejrozšířenějším typem jsou osobní weblogy. Do této skupiny patří (nejen) online publikované deníčky, které si většina laické veřejnosti při vyslovení slova blog vybaví. Cílem osobních weblogů je prezentovat svého autora a jeho názory.“ (Koláčková, 2009: 26)

Kristina Šemberová upozorňuje také na tzv. moblogging. „V poslední době se rozrůstá i fenomén mobloggingu, blogování skrze mobilní telefon s připojením na internetu.“ (Šemberová, 2009: 166) Tento způsob blokování rádií využívají profesionální cyklisté, kteří krátké zprávy píšou mobilem hned po závodě, když sedí v týmovém autobuse na cestě do hotelu, a mobilem také pořizují tematické fotografie.

O své blogy se nestarají pouze sportovci-jednotlivci, ale jako důležitý komunikační kanál využívají své weby také sportovní týmy, kluby, svazy a jiná sdružení kolektivního charakteru.

Poznámka autorky: Pro potřeby této práce používám pojmy „web“ a „blog“ jako synonyma, přestože ve všeobecném internetovém prostředí to neplatí vždy. Bereme-li však

v potaz pouze sportovní prostředí a zaměřujeme-li se čistě na internetovou prezentaci sportovců, shodují se základní rysy webů a blogů ve všech hlavních bodech.

2.3 Facebook

Stejně jako byly před několika lety výrazným komunikačním kanálem mezi internetovou populací blogy, dominantní postavení mezi uživateli českého internetu aktuálně zaujímá bezesporu Facebook.

„Z hlediska celkové internetové populace ČR (cca 6 milionů lidí) je nejvyužívanější sociální síť Facebook (3,5 miliony uživatelů, 58 % internetové populace). (...)Téměř polovina všech dotázaných novinářů, kteří jsou členy některé ze sociálních sítí, využívá pro pracovní účely Facebook (46 %),“ píše se ve zprávě z Mediáře informující o výsledcích průzkumu agentury My.cz. (Mediář.cz, 2012)

Přesto v míře využití těchto nástrojů čeští novináři stále zaostávají za svými zahraničními kolegy – například podle studie společnosti Tekgroup v USA využívá Facebook jako informační zdroj dokonce 73 % amerických žurnalistů. (Mediář.cz, 2012)

Facebook patří v České republice i celosvětově k nejnavštěvovanějším internetovým stránkám a je největší sociální sítí na naší planetě, momentálně se k ní připojilo již okolo 845 milionů uživatelů, jak informoval The New York Times na svém portálu 12. dubna 2012. Zemí s největším počtem návštěvníků Facebooku jsou Spojené státy americké, 200 milionů připojených lidí představuje dvě třetiny amerického obyvatelstva. (NY Times, 2012)

Oblíbený komunitní server založil student Harvardovy univerzity Mark Zuckerberg, v té době devatenáctiletý vizionář představující si malou internetovou stránku, která by sloužila ke sbližování spolužáků jako databáze absolventů a studentů amerických škol. Nezůstalo však jen u studentů. „Už v prosinci 2004 překročil počet registrovaných uživatelů milion a od září 2006 se může zaregistrovat každý s fungující emailovou adresou.“ (Čermák, 2007)

Facebook se z nenápadného serveru pro studenty vyvinul v populární internetové místo, které, jak píše The New York Times, se používá třeba k podpoření prodeje aut či filmů, získání si voličů v prezidentských volbách a organizování protestů, demonstrací.“ (NY Times, 2012)

Facebook je založen na poněkud jiném principu než weby, nicméně se na něm mohou publikovat tytéž příspěvky jako na webech. Facebook nabízí možnost napsat svůj názor v jakkoliv dlouhém textu, od kratších sdělení na tzv. Zdi po dlouhé poznámky, publikovat galerie fotografií i videí a poukazovat na jiné internetové adresy pomocí odkazů. Co se změnilo oproti

blogům je mnohem větší propojení s ostatními uživateli internetu, zejména s návštěvníky Facebooku, a odlišná forma prezentace a grafického ztvárnění.

„Facebook, na rozdíl od jiných internetových stránek, doslova definoval „sociální éru“ internetu,“ tvrdí The New York Times. „Je víc než jen portálem, jeho hodnota spočívá v dynamické síti sociálních vazeb a obrovském množství informací sdílených jeho uživateli. V mnoha ohledech je Facebook zpracovatelem dat, archivujícím a analyzujícím každou sdílenou informaci, od našich zájmů po naši lokaci a každý článek a odkaz, který jsme označili „To se mi líbí“. Sběr dat je potenciální zlatý důl pro inzerenty.“ (NY Times, 2012) Ovšem, zlatým dolem se může stát i pro novináře. Informace, které novináři na Facebooku najdou, mívají i takovou hodnotu.

Facebook patří mezi absolutní špičku mezi sociálními sítěmi. Nicméně se snaží o neustálý rozvoj a přinášení novinek a neopomíná sledovat svou konkurenci. Tou je momentálně mimo jiné Google Plus, LinkedIn či Twitter. Zprávy publikované na Twitteru se dají nastavit tak, aby se zobrazovali i na facebookové stránce uživatele, který si tuto funkci nainstaluje.

A Facebook si na Twitteru dokonce založil svůj vlastní účet: @facebook on Twitter.com. K 19. dubnu 2012 měla facebooková stránka na Twitteru přes 3 413 000 odběratelů, označovaných jako Followers (Twitter.com)

2.4 Twitter

Twitter byl založen v roce 2006 Jackem Dorseyem, Bizem Stonem a Evanem Williamsem, tvůrcem, jak píše Adam Javůrek, zlomového blogovacího nástroje Blogger.com. (Javůrek, 2009: 173)

Podle českého odborníka na internetovou komunikaci Javůrka je twitterování tak trochu žurnalistikou ve 140 znacích. „(Twitter) vznikl v roce 2006, kdy Evan Williams, Jack Dorsey a Biz Stone spustili službu Twitter.“ (Javůrek, 2009: 173)

Takzvaní Followers jsou totéž co Friends na Facebooku – tyto osoby po přihlášení do systému vidí veškeré zprávy, které „následované“ (z anglického follow, následovat) osoby publikovaly.

Javůrek se tak v zásadě shoduje se svým kolegou z oboru, Markem Bačem z digitální konzultační společnosti H1.cz. „Díky své jednoduchosti - úderných 140 znaků, a lepší možnosti selektovat je dnes Twitter považován za synonymum pro monitoring aktuálního dění a jako první zdroj zpráv,“ napsal. (Bačo, 2012)

Javůrek pak popisuje podstatu této služby podrobněji. „Mikroblogování bylo jedním z nejrychleji rostoucích internetových trendů v roce 2008. Jak název napovídá, jde o publikování velmi krátkých textů. Uživatelé mohou pomocí webu, mobilního internetu, SMS a v některých případech i instant messangu (služby jako ICQ a Gtalk) zveřejňovat krátké zprávy s limitem kolem 140 znaků. Více textu v jedné zprávě publikovat nelze. Mikroblogování je obvykle jen oddechová aktivita a vymýšlení zábavných odpovědí na otázku „Co právě teď děláte?“, nicméně brzy se ukázalo, že má své zajímavé využití i v žurnalistice.“ (Javůrek, 2009: 171)

Twitter se stal oblíbeným komunikačním nástrojem podobně rychle jako Facebook. Bačo podotýká: „Celosvětově dosáhl Twitter na sklonku loňského roku 300 milionů účtů (pozn. na konci roku 2011), z nichž aktivně Twitter využívá takřka polovina. Mezi uživateli najdeme nejmočnějšího muže světa (@barackobama) a jeho PR team, nejbohatšího muže světa (@BillGates), populární zpěvačku (@ladygaga), ale také „old-school“ mediální domy a média, jako britské The Times (@TheTimes) či stále nejčtenější papírové noviny světa The Times of India (@timesofindia). Samozřejmostí jsou dnes už účty velkých televizních stanic jako je naše Česká televize (@czechtv) se svými pořady (@HydeParkCT24 či @otazkyVM) a známým moderátorem (@vaclavmoravec). V porovnání se západním světem je to ovšem stále žalostně málo.“ (Bačo, 2012)

Bačo tuto skutečnost potvrzuje předložením několik čísel. „Twitter stále nepatří mezi nejpoužívanější sociální sítě v ČR, spíše stále „živoří“ na pokraji zájmu českých uživatelů. Zatímco se Facebooku v loňském roce (2011) podařilo přehoupnout přes hranici 3 milionů účtů, Twitteru se stále nedaří dostat ani přes 100 tisíc českých uživatelů, navíc se přes něj valí další gigant a sice Google se svým „Pluskem“ (pozn. Google Plus). Jako zdroj aktuálních zpráv však pro mě neexistuje nic lepšího než právě Twitter.“ (tamtéž)

Přesné údaje o míře návštěvnosti Facebooku a Twitteru v českém prostředí uvádí souhrnná studie „Česko na sociálních sítích“ Ataxo Social Insideru z roku 2011. Podle ní má český Facebook 3 502 000 uživatelů, zatímco Twitter pouhých 80 tisíc. (tamtéž)

Na rozdíl od běžné populace si však Twitter získal přízeň novinářů a dokonce podle Bači v tomto ohledu předčil Facebook. „Twitter si získal daleko přívětivější přijetí u novinářské obce než před časem Facebook, se kterým je nutno pracovat jinak a často náročněji a který velké mediální domy nejdříve braly spíše jako konkurenci než jako další zdroj potenciální návštěvnosti a prostředek komunikace se svými konzumenty.“ (Bačo, 2012)

Oblíbenost Twitteru u novinářů však platí méně v případě čerpání zdrojů. Jak informoval průzkum digitální agentury My.cz, informace pro své články novináři sbírají raději jinde. Twitter je s 12 procenty až třetí nejvyužívanější sociální sítí, čeští novináři se zaměřují více

na Facebook (46 %) a YouTube (17 %), tedy internetový server shromažďující volně přístupná videa. (Mediář.cz, 2012)

2.5 Weby profesionálních sportovců

A jak s webem, Facebookem a Twitterem pracují čeští sportovci? Jejich aktivita na internetu je velmi rozkolísaná. Zatímco někteří na svůj internetový profil přispívají téměř denně, jiní se online komunikací s fanoušky či novináři nezabývají a potenciál internetu (včetně potenciálu lépe zhodnotit svou marketingovou hodnotu) nechávají nevyužit. Proto se některá sportovní jména a název sociální sítě neobjevují v novinových článcích pospolu, zatímco profily jiných sportovců navštěvují novináři často a s prvotním záměrem zjistit, zda se na nich neobjevily nové informace cenné pro právě vytvářený článek.

„S postupem internetové žurnalistiky, tedy větší dostupnosti, kdy na internetu píše mnohem víc lidí, a zároveň větších nároků na rychlost, se v novinářské praxi začal víc využívat internet, například webové stránky,“ potvrdil novinář na volné noze Tomáš Nohejl v rozhovoru pořízený pro potřeby této práce. „Na jednu stranu to pomáhá, vše je rychlejší, novinář má víc zdrojů. Na druhou stranu řada sportovců-hvězd více odmítá osobnější kontakt a vyjadřuje se jen svými cestami, jak se jim to hodí. Někdy je to případ běžkaře Lukáše Bauera, ale aspoň pravidelně dává věci na svůj web. Někteří v reálu nekomunikují vůbec a poskytují informace výhradně internetovými cestami, jako sjezdová lyžařka Šárka Záhrobská, fotbalisté Tomáš Rosický a Milan Baroš a jiní,“ vyjmenoval.

Nohejl však našel i důvod, proč toto chování chápat: „Nastávají situace, kdy je otravuje tisíc lidí s tím samým dokola. Když dají tyto informace jednou na web, základ z této zprávy se dá využít, a pak s jistým časovým odstupem mohou poskytnout původní rozhovor dle žádostí jednotlivých médií. Ideální situace nastává, když to takto chápe sportovcův agent a postará se o to, jako v případě fotbalisty Petra Čecha. A také řada novinářů je líná někam jít nebo zavolat a radši opisuje weby, ovšem pak to mají všichni stejné.“

Zmíněný **Lukáš Bauer** obstarává svou komunikaci na svém oficiálním webu Lukasbauer.cz. Poslední příspěvek v sekci Novinky je (pozn prohlíženo 19.4.2012):

Lukáš nahlédl pod pokličku výroby své oblíbené výživy (16.4.2012):

„Lukáš Bauer - člen NUTREND Teamu, patří mezi výkonnostní stálice našich nejúspěšnějších sportovců. Za jeho výsledky se skrývá především tvrdá dřina, nespočet naježděných kilometrů, ale také životospráva související s jeho výživou. Tu sportovní svěřil do rukou profesionálů olomoucké společnosti NUTREND. A že je opravdu spokojený potvrdil přímo při své návštěvě výroby, kam z Božího daru dorazil i přes své zranění úrazové zlomeniny patní kosti. (...)“

Na stránkách je uvedeno také okno s odkazem na Twitter a několik nejnovějších zpráv, poslední zprávou (prohlíženo 19.4.2012) bylo:

„Lukas_Bauer @jakubgraf Koukam, ze uz se sletavaji prvni vlastovky z tymu :-> ... Bylo na case :-> ...jen bacha at te zas neprejmenuje Duke:-> (publikováno 18.4.)

Šárka Záhrobská publikuje informace v češtině i angličtině (Sarkazahrobska.cz). Poslední příspěvek v sekci Novinky (prohlíženo 19.4.2012):

SC v Sochi zrušena, glób pro Vonn (19.2.2012)

„Vzhledem k dalším deseti centimetrům nového sněhu, který napadl během noci na sjezdovky v Sochi, byla třetí a zároveň závěrečná super-kombinace v neděli zrušena. Protože se aktuální sezóna již blíží do svého závěru, FIS rozhodlo, že tento závod již nemůže být nikam přeložen. Na základě dvou uskutečněných závodů, místo původně plánovaných tří, tak křišťálový glób za super-kombinaci získala Lindsey Vonn.“

Na webu Šárky Záhrobské je také sekce Deník, poslední příspěvek je::

„27.2.2012. Ve Voralbergu to vypadá jako by už zima skončila. Po dvoudenním vytrvalém dešti jsme se včera vrátili zpět na Reiteralm. Zůstanu tady až do víkendových závodů v Ofterschwangu.“

Petr Čech se věnuje svému webu Petr-cech.cz a na úvodní straně uvádí: „Přál bych si, aby chvíle, které strávíte na těchto stránkách, patřily k Vaším příjemnějším okamžikům a doufám, že k tomu budu moci přispět kvalitními výkony v dresu Chelsea a národního týmu.“ Poslední příspěvek v sekci Novinky (prohlíženo 19.4.2012):

Skalp Barcelony! Víc jsme vytěžit nemohli (publikováno 18.4.)

„Petr byl jedním z hrdinů souboje Chelsea s Barcelonou v prvním semifinále Ligy mistrů. I díky jeho skvělému výkonu porazili Blues na Stamford Bridge španělský tým 1:0 a

udrželi stoprocentní domácí bilanci v letošním ročníku této soutěže. „Je to maximum, co jsme mohli dokázat,“ říkal Petr.“

2.6 Facebookové stránky profesionálních sportovců

Ani účast českých sportovců na Facebooku není opomenutelná. Jejich aktivita, v některých případech neaktivita, se stala předmětem zájmu textu „6 důvodů, proč má Tomáš Berdych nejlepší facebookový profil z českých sportovců“ Tomáše Janči. „Pohled na facebookové profily nejlepších českých sportovců přináší zajímavé příběhy. Největší počet fanoušků má globální hvězda Petr Čech (663 tisíc), zatímco druhá je Martina Sáblíková s více než 152 tisíci fanoušky. Nejhuře jsou na tom veslaři. Ondřej Synek je přitom docela vyhledávanou tváří mezi sponzory (Ford, Wuestenrot, Alpine Pro), kterým Synkova pasivita na Facebooku zřejmě ani nevadí. Miroslava Knapková svůj profil dokonce vůbec nemá,“ píše Janča na serveru SportBiz.cz, který si klade za cíl „přinášet užitečné informace, které pomohou sportovním klubům a organizacím, sportovcům i jejich sponzorům zvýšit hodnotu jejich investice do sportu“. (Janča, 2012)

Ukázkovou prací sportovce na Facebooku je podle Janči Tomáš Berdych, tenista zmiňovaný již v titulku článku: „Málokterý sportovec působí tak ambivalentně jako Tomáš Berdych. Zatímco při interakci s novináři budí občas odtažitý a nucený dojem, na internetu je to úplně jiný příběh. Jeho facebookový profil je objektivně tím nejlepším, co najdeme mezi českými sportovci. V absolutním vyjádření zajímá obsah produkováný Tomášem Berdychem dokonce více než Štybarův, Kulhavého, Sáblíkové, Synka a Špotákové dohromady! V relativním vyjádření dosahuje Berdych suverénně nejlepšího výsledku – 1 interakci na 3 fanoušky. To je suverénně nejvíce ze všech českých sportovců.“ (Pozn. interakce je údaj vyjadřující to, kolik uživatelů Facebooku s obsahem daného profilu pracuje. Tento ukazatel se nazývá „Mluví o tom“ a počítá všechny aktivity uživatelů, sdílení, komentování, akceptace pozvánek, označení na fotkách, odpovědi v anketách, apod.)

Tomáš Berdych má na svém facebooku 8529 „To se mi líbí“ (tj. „fanoušků“) k datu 19.4.2012. V popisku jeho profilu stojí: „Tomas Berdych (official site), Facebook.com/tomasberdych“ a komentář:

„Welcome to the official fanpage of Tomas Berdych! Feel free to ask Tomas or add your comments. Your questions will be answered by Tomas as fast as possible.“

(Česky: Vítejte na oficiální fanouškovské stránce Tomáše Berdycha! Nebojte se Tomáše na cokoli zeptat a přidávejte své komentáře. Na vaše dotazy vám Tomáš odpoví hned, jak bude moci.)

Facebooku se nevyhýbají ani sportovní kluby či svazy. **Česká fotbalová reprezentace** se nalézá pod stejným názvem na adrese Facebook.com/narodak a ke dni 19.4.2012 nasbírala 27 4880 „To se mi líbí“ (tj. „fanoušků“). Popisek tohoto profilu je:

„Oficiální stránky české fotbalové reprezentace v síti Facebook. Kompletní informace, statistiky, fotogalerie a videa najdete na oficiálním webu FAČR www.fotbal.cz a na webu oficiálního fanclubu české reprezentace www.fanclubfotbal.cz.“

Mistryně světa ve veslování **Miroslava Knapková** svůj profil stále nemá (k 19.4.2012).

2.7 Twitterové profily profesionálních sportovců

Facebookovou stránku si pořídil i Jaromír Jágr, hokejová hvězda globálních rozměrů. Vzhledem k zaneprázdněnosti však Jágr využívá pomoci admina, který většinu příspěvku na Facebook.com/68Jagr publikuje za něj. Nejslavnější český hokejista, aktuálně hrající play-off zámořské NHL za klub Philadelphia Flyers, se nicméně rozhodl také pro zřízení si účtu na další ze sociálních sítí, na Twitteru.

Hokejové legendy si na Twitteru spolu s 71 583 odběrateli Jágrových twitterovských zpráv všiml také Tomáš Nohejl: „Twitter má teď už i Jágr. Velice oblíbené je „tweetování“ mezi cyklisty, kteří jsou dlouho na cestách a mají u sebe jen mobil. Začal s tím Lance Armstrong. Co do využívání internetu novináři, začalo to webovými stránkami, časem pak rychlejším Facebookem a ještě akčnějším Twitterem.“

Twitterový profil amerického cyklisty **Lance Armstronga** se nalézá pod odkazem [Twitter.com/lancearmstrong](https://twitter.com/lancearmstrong) a v záhlaví je uvedeno (ke dni 19.4.2012):

„Father of 5 amazing kids, 7-time Tour de France winner, full time cancer fighter, part time triathlete - LIVESTRONG! Austin, TX“

(Česky: Otec pěti dětí, sedminásobný vítěz Tour de France, bojovník proti rakovině na plný úvazek, triatlonový závodník na poloviční úvazek – LIVESTRON! Austin, Texas)

Armstrongův profil na Twitteru dosahuje této popularity:

8,772 Tweets (příspěvků)

368 Following (ti, jejichž příspěvky odebírá)

3,400,794 Followers (ti, kteří odebírají Armstrongovi příspěvky)

Poslední dva příspěvky na Twitter.com/lancearmstrong (prohlíženo 19.4.2012):

„19 Apr RIP Levon Helm. 71 yrs old. Way too young.“

(Česky: Odpočivej v pokoji, Levone Helme. Měl 71 let. Odešel příliš mladý.)

„19 Apr Excited for Austin Food and Wine festival end of this month. Tickets going fast. Check out austinfoodandwinefestival.com.“

(Česky: Nadšený z Austinského festivalu jídla a vína koncem tohoto měsíce. Lístky rychle mizí. Koukněte se na austinfoodandwinefestival.com.)

Česká tenistka **Petra Kvitová** komunikuje na Twitter.com/petra_kvitova a úvodní slova jsou:

„Travel the world, playing tennis, always smiling“

(Česky: Cestuju po světě, hraju tenis a pořád se usmívám)

12 Tweets

4 Following

4,731 Followers

Poslední dva příspěvky na Twitteru (prohlíženo 19.4.2012):

„18 Apr Hello from Fed Cup! What do you think of my football skills? on.fb.me/HHtl85“

(Česky: Ahoj z Fed Cupu! Co si myslíte o mých fotbalových dovednostech? odkaz)

„17 Apr Thanks to The Times for including me in their Olympics list - I am looking forward to it :) pic.twitter.com/lntRbsaI“

(Česky: Díky Timesům, že mě zahrnuly do jejich olympijského seznamu – už se na ni těším :) odkaz)

Běžkař **Martin Koukal** komentuje svůj život na stránce [Twitter.com/martinkoukal](https://twitter.com/martinkoukal):
„Cross-country skier - 2003 World Champion, 2010 Olympic games bronze medalist, climber - 2005 Cho-Oyu 8201m. Fater (Sebastian, Sandra), husband (wife Vanda). From Czech R.“

(Česky: Běžec na lyžích – mistr svět z roku 2003, bronzový olympijský medailista 2010, horolezec – 2005 Cho-Oyu 8201m.n.m. Otec (Sebastian, Sandra), manžel (žena Vanda). Z České republiky.)

48 Tweets

38 Following

695 Followers

Poslední dva příspěvky na Twitteru (prohlíženo 19.4.2012):

„1 Apr Moje dalsi plany: 7.4. Divadlo(jdu na kulturu) 14.4. Avacinskyj maraton-60km S(Kamcatka) a s otaznikem 21.4. Skarverennet 38km S(Norsko)“

„1 Apr Prvni zavod letos,ktorej se jel na tuhy vosky a byl opravdu hlavne o lyzovani a ne o soupazi-proste to nej nakonec :)“

3 Praktická část

*„(...) vysvětlil na svém webu (...) oznámil včera Čech na svém webu (...) uvedl Čech na svém webu
(...) potvrdil gólman scénář příjezdu pro svou webovou stránku (...) upřesnil aktuální stav
zraněného nosu na své webové stránce (...) napsal na síti Facebook.“*

(Ze sledovaných novinových článků, „kauza Čechův nos“)

Kapitola pojednávající o praxi používání nových internetových zdrojů v české sportovní žurnalistice je zaměřena na popis sledování daných jevů ve vybraných českých denících v konkrétních obdobích roku 2011 a jeho výsledků.

Jedním z cílů sledování i této práce je získat odpověď na otázku „Využívají čeští novináři Facebook, Twitter a weby jako své zdroje?“ Ovšem na začátku roku 2012 byl zveřejněn výzkum digitální agentury My.cz a analytické společnosti Datank, který si položil stejnou otázku, proto jsou v praktické části uvedeny výsledky tohoto výzkumu a statistickým výsledkům sledování, které je zaměřeno stejným směrem jako výzkum My.cz a Datanku, je věnován menší prostor na úkor představení jednotlivých praktických ukázek odkrývající používání nových zdrojů v širším kontextu.

3.1 Analýza agentury My a společnosti Datank

Digitální agentura My.cz ve spolupráci s analytickou společností Datank přinesla informace o četnosti i míře využívání nových internetových zdrojů českými novináři, čímž odpovídá na většinu základních otázek této práce.

Využívají čeští novináři Facebook, Twitter a weby (blogy) jako své zdroje? Podle výsledků analýzy My.cz lze odpovědět: ano, využívají. Výsledky také přinášejí informaci, že novináři tuto praxi považují za zcela legitimní. „Z analýzy jasně vyplývá, že za poslední tři roky došlo k legitimizaci užívání sociálních sítí jakožto prostředí, které je rovnocenné reálnému – nevirtuálnímu – světu.“ (Mediář.cz, 2012)

Na začátku této práce byla položena doplňující otázka: „Jak často novináři nové zdroje využívají?“ Agentura My.cz zjistila odpověď. „Necelá třetina (28 procent) novinářů, kteří jsou členy nějaké sociální sítě, využívá tyto zdroje informací pro pracovní účely několikrát denně,

jedna čtvrtina několikrát týdně a další necelá čtvrtina několikrát do měsíce (24 procent). Průzkumu se zúčastnilo 160 novinářů.“ (tamtéž)

Dále bylo cílem sledování zjistit, v jaké míře jsou nové zdroje novináři využívány v praxi. Pracují s nimi několikrát v jednom dni a zaměřují se na jeden, či několik typů těchto zdrojů? Podle analýzy agentury My.cz převládá využívání sociální sítě Facebook. „Téměř polovina všech dotázaných novinářů, kteří jsou členy některé ze sociálních sítí, využívá pro pracovní účely Facebook (46 %), pak YouTube (17 %), následně Twitter (12 %) a LinkedIn (9 %).“ (tamtéž)

Ve výsledcích analýzy agentury My.cz však chybí výstup, který by se zaměřil na poslední otázku položenou v této práci, tedy které noviny čerpají z nových zdrojů více a které méně.

3.2 Sledování nových zdrojů ve sportovních rubrikách vybraných českých novin

Následující podkapitoly se zaměří na výsledky krátkého sledování sportovních rubrik pěti vybraných českých deníků.

Pět vybraných českých celoplošných novin zabývajících se alespoň okrajově sportem, deník Sport, MF DNES, Lidové noviny, Hospodářské noviny a Právo, bylo sledováno:

- a) ve třech etapách, konkrétně v měsících červenec, září a listopad roku 2011,
- b) vždy první týden v měsíci (pouze v pracovní dny, tj. od pondělí do pátku).

Sledování však nezahrnovalo regionální sportovní zpravodajství v přílohách těchto tiskovin ani doplňkové magazíny, nýbrž pouze celostátní sportovní rubriku.

Tato období byla zvolena záměrně, vzhledem k různé povaze sportů, které se v těchto týdnech a měsících provozují. Začátek července je typický závěrem tenisového Wimbledonu a především největším cyklistickým závodem světa Tour de France. V září se tenis hraje v New Yorku (US Open), cyklisté jezdí Vuelto ve Španělsku. V listopadu se dává prostor reprezentačním tenisovým zápasům (Fed Cup, Davis Cup), pozornost se však v tuto dobu soustředí zejména na fotbalové a hokejové soutěže, nové ročníky jednotlivých soutěží se rozbíhají v průběhu podzimu.

Hlavní náplní sledování bylo přečíst všechny články se sportovní tematikou ve vybraných novinách a období a zaznamenat ty texty, při jejichž tvorbě byly jako zdroje informací použity nové internetové zdroje, tj. myšleno sportovní weby jednotlivců i týmů či klubů, popř. Facebook nebo Twitter.

Za sdělení čerpající informace z nových informačních zdrojů je v tomto případě považováno sdělení, ve kterém autor tento zdroj popisuje jako původ této informace (v textu př. „vedl(a) na svých internetových stránkách“, „vzkázal(a) přes Twitter“ apod.)

Cílem krátkého sledování bylo zjistit, které české noviny ve sportovních rubrikách používají nové internetové zdroje více a které méně, a na základě jednotlivých zjištění nastínit výsledky práce s těmito zdroji.

3.3 Výsledky sledování

V průběhu tří vybraných období bylo přečteno vždy 13 vydání každého zvoleného deníku, celkem se jednalo o 65 vydání pěti různých deníků. Výsledky jsou shrnuty do tabulky, viz. níže. Pod názvy jednotlivých deníků je uveden počet stran, které deníky sportovní rubrice věnovaly (deník Sport je v tomto případě výjimkou, jeho obsah je pouze sportovní). V tabulce vlevo jsou uvedeny rámcové otázky, které shrnují získaná data.

Všech pět novin použilo některý z nových internetových zdrojů v jednom ze tří daných časových úseků. Také bylo určeno, v kolika dnech ze 13 sledovaných dní jednotlivé noviny použily tyto zdroje, na řádku níže jsou poté konkrétně vypsány dny, ve kterých se tak událo. V osmi ze sledovaných dnů byly důkazy o použití nových zdrojů nalezeny v deníku Sport, naopak v Hospodářských novinách byly nové zdroje zjištěny v nejmenším počtu dní, celkem ve třech dnech.

Ve většině případů se výskyt důkazu o použití nových zdrojů objevil jednou v jednom dni a v jednom titulu, v pěti dnech dvakrát v jednom dni a jednom titulu, největší koncentrace těchto zmínek byla zjištěna v deníku Právo: tři nové zdroje v jednom dni.

Informace z Facebooku novináři použili jako svůj zdroj ve dvou případech, jednalo se o redaktory deníků Sport a Právo. (Konkrétně se tak stalo ve vydání ze dne 9.11.2011, oba deníky obsahovaly odkaz na tutéž informaci.)

Twitter byl využit jako zdroj celkem šestkrát. Shodně dvakrát jej využil redaktor deníku Sport, MF DNES i deníku Právo. (Ani v jednom případě však nepoužili stejnou informaci.)

Web jako zdroj informací byl zastoupen nejčastěji, celkem čtyřadvacetkrát. V Mladé frontě DNES a Hospodářských novinách se zmínka o informaci získané z webu sportovce či klubu objevila třikrát, v Lidových novinách a Právu pětkrát, v deníku Sport byla zaznamenána osmkrát.

Nalezeno bylo celkem 32 zmínek o použití nových internetových zdrojů.

Výsledky tedy potvrzují závěry průzkumu agentury My.cz, čeští novináři skutečně neopomínají možnosti internetových zdrojů a zapojili je do své každodenní praxe.

<i>Výsledky</i>	Deník Sport (20-24 stran)	MF DNES (3-9 s.)	Lidové noviny (2-4 s.)	Hospodářské noviny (1-3 s.)	Právo (3-7 s.)
Nové zdroje?	<i>ano</i>	<i>ano</i>	<i>ano</i>	<i>ano</i>	<i>ano</i>
Kolik dnů?	<i>8 z 13</i>	<i>4 z 13</i>	<i>4 z 13</i>	<i>3 z 13</i>	<i>6 z 13</i>
Které dny?	<i>4.7., 7.7., 8.7., 5.9., 7.9., 7.11., 8.11., 9.11.</i>	<i>4.7., 8.7., 7.11., 9.11.</i>	<i>4.7., 7.7., 8.7., 7.11.</i>	<i>7.9., 9.9., 7.11.</i>	<i>4.7., 7.7., 9.9., 7.11., 8.11., 9.11.</i>
Kolik článků v těchto dnech?	<i>4.7. 2x, 7.7. 2x, 7.9. 2x, v ostatní dny 1x</i>	<i>4.7. 2x, v ostatní dny 1x</i>	<i>7.7. 2x, v ostatní dny 1x</i>	<i>každý den jen 1x</i>	<i>9.9. 3x, v ostatní dny 1x</i>
Facebook	<i>1x</i>	<i>ne</i>	<i>ne</i>	<i>ne</i>	<i>1x</i>
Twitter	<i>2x</i>	<i>2x</i>	<i>ne</i>	<i>ne</i>	<i>2x</i>
web	<i>8x</i>	<i>3x</i>	<i>5x</i>	<i>3x</i>	<i>5x</i>
kombinace FB+Twitter+web	<i>11x</i>	<i>5x</i>	<i>5x</i>	<i>3x</i>	<i>8x</i>

3.4 Praktické ukázky nových zdrojů

V následující podkapitole budou nastíněny jednotlivé případy, které ukážou výslednou podobu práce novinářů s novými zdroji a odhalí jejich pracovní návyky.

Jak již bylo uvedeno, v přečtených článcích se nacházelo 32 odkazů na zdroje informací nacházející se na internetu (myšleno zdroje weby, Facebook nebo Twitter). Pro větší názornost budou představeny v různých kontextech, aby lépe vyniklo jejich zapojení do situace sportovního dění a zpravodajství.

3.4.1 Profesionální sportovci

Web, Facebook či Twitter sportovce může představovat zdroj doplňkové, takřka bezvýznamné informace, která pouze dokresluje situaci popisovanou v novinovém článku (příklad 1) či vyjadřuje jeden z mnoha názorů, podobný názorům dalších sportovců (příklad 2), může se stát také zdrojem rozhodující informace, bez které se představovaný příběh neobejde (příklad 3 a 4). Například úryvek č. 4 pochází z článku, který je z velké části vystaven na informacích pocházejících z osobního webu polského jezdce formule 1.

1. Ještě ráno před očekávanou bitvou s Vladimírem Kličkem informoval David Haye své fanoušky prostřednictvím **Twitteru**: „Jsem připravený trhat na kousky. Snědl jsem ovesnou kaši a ovoce, snídani bojovníka.“ (Sport, 4.7.2011)

2. Jedním z nejhlasitějších kritiků brutálního programu je Rafael Nadal. „Program byl bláznivý loni, je letos a bude i příští rok. Proto budeme muset končit kariéru mladí,“ nechal se slyšet pětadvacetiletý španělský fenomén, jenž s vážnými zdravotními potížemi bojuje rok co rok. „Říká těch osmnáct odstoupení tenisovým autoritám něco?“ napsal v sobotu na **Twitteru** naštvaně i Andy Murray. (Sport, 5.9. 2011)

3. Rozpory mezi oběma stranami jsou veliké, což zdokumentovaly i výroky člena exekutivy hráčských odborů a pivota Atlanty Etana Thomase. „NBA nám předložila návrh, ve kterém chce nový tvrdý platový strop, konec garantovaných kontraktů, drastické ekonomické zvýhodnění a naopak garantovaný zisk pro každého majitele. Chtějí si zajistit, že ať majitel udělá jakékoliv špatné obchodní rozhodnutí, stejně bude mít garantovaný zisk,“ napsal na své **blogu**. „To není začátek vyjednávání, to je vánoční seznam pro Santa Clause,“ dodal. (Lidové noviny, 8.7. 2011)

4. Polský pilot formule 1 Robert Kubica pilně rehabilituje na speciální klinice v italském městečku Pietrasanta nedaleko Pisy. O návratu za volant však zatím nemluví. „Cítím se den ode dne lépe. Dělán pokroky, vrací se mi síla. Ale hovořit o nějakých konkrétních datech nemůžu. Důležité je, že rehabilitace probíhá podle předpokladů. Pod dohledem doktora Ceccarelliho také lehce trénuju,“ vzkázal fanouškům na svých **webových stránkách** šestadvacetiletý pilot. (Právo, 7.7. 2011)

3.4.2 Sportovní organizace

Sportovní novináři z pracovních důvodů navštěvují také oficiální weby sportovních klubů a dalších sportovních organizací. Prostor na webech je věnován vyjádřením sportovcům klubu (příklad 5) či zprávám organizací fanouškům (příklad 6). Zprávy nacházející se na klubových webech jsou mnohdy plné zajímavých zákulisních informací, které v uvedených příkladech dávají poznat například vyjednávání o přestupu hráčů mezi kluby (příklad 7 a 8).

5. Úvod článku: Konečně se dočkal. Měsíční jednání o příchodu Jakuba Mareše z Teplic do Sparty je minulostí a čtyřadvacetiletý záložník je od úterý spart'anem. „Mám jeden konkrétní cíl: Vyhrát titul,“ prohlásil pro **webové stránky** klubu sebevědomě Mareš, který na Letnou přichází na půlroční hostování s následnou opcí. (Sport, 7.7. 2011)

6. Na domácí zápas ještě zdaleka není vyprodáno a nic nenasvědčuje tomu, že by se Letná naplnila až po střechu. „Fanoušci mají pořád slušný výběr lístků,“ píše se na **webu české fotbalové asociace**. Má to asi znít jásavě, ve skutečnosti je to k pláči. (MF DNES, 9.11. 2011)

7. „Začalo to nevinně, jen jsem poslal textovou zprávu jeho agentovi Petru Svobodovi. Četl jsem, že vyjednává s Detritem a Pittsburghem, tak jsem mu napsal, jestli by Jágr měl zájem hrát za Philadelphii. Tím se rozjela jednání, která dospěla až k pátečnímu podpisu,“ vysvětlil na **klubovém webu** generální manažer klubu Paul Holmgren. (Právo, 4.7. 2011)

8. „Začalo to nevinnou textovou zprávou, kterou jsem poslal jeho agentovi Petru Svobodovi. Ani jsem nevěděl, kdo má o něj zájem. Četl jsem v posledních dnech, že se jedná jen o Detroit a Pittsburgh, tak jsem mu napsal, jestli by měl Jaromír zájem hrát za Philadelphii. Z toho to vzešlo,“ vysvětloval Holmgren na **webu klubu**. (Lidové noviny, 4.7. 2011)

3.4.3 Mimořádná událost, 7.9.2011

Práce sportovního novináře skýtá jednu výhodu oproti praxi kolegů například z redakce domácího zpravodajství. Vzhledem k tomu, že kalendář sportovních akcí bývá znám zpravidla několik měsíců předem, mohou si svou práci rozvrhnout a dobře se na ni připravit. Ve

sportovní žurnalistice však nastávají i chvíle, na které se nelze připravit, které jsou zcela neočekávatelné.

Takovou mimořádnou událostí se stala havárie letadla přepravující hokejový tým ruské Jaroslavl. Na palubě byli i tři čeští hokejisté, reprezentanti ČR a mistři světa, Karel Rachůnek, Josef Vašíček a Jan Marek. Tato zpráva otřásla českou zemí, zejména příznivci sportu. Pro sportovní novináře tato situace představovala velké obtíže. Zdrucující zpráva je osobně zasáhla, avšak nevyhnutelně o ní museli informovat v médiích. Jakkoliv se to některým bude zdát na tomto místě nepatřičné, nelze se vyhnout této domněnce: zdroje z internetu některé novináře alespoň částečně osvobodily od toho, aby v telefonickém rozhovoru neplakali při pokládání otázek a neslyšeli pláč osloveného.

9. Přepis celého článku, jehož jediným zdrojem bylo vyjádření Jaromíra Jágra **na webu**:

Většinu obětí neštěstí v Jaroslavlí potkával Jaromír Jágr na ledě, když poslední tři sezony hrál KHL za Omsk. Ve čtvrtek přiznal, že si dost dobře neumí představit, jakou bolest pocítují nejbližší hráčů z letadla. „Pro rodiny, manželky, děti i rodiče obětí to musí být hrůza, jejich smutek žádná slova neutiší,“ uvedl Jágr na kladenském klubovém webu. S krajany Janem Markem a Karlem Rachůnkem reprezentoval na posledních třech MS, spoluhráčem Josefa Vašíčka byl na šampionátech v letech 2005 i 2009. „Ti kluci pomáhali národnímu týmu získat medaile a teď během vteřiny kvůli nějaké chybě umřou a absolutně ni se s tím nedá dělat. Tady jasně vidíte, jak malí páni jsme na tomhle světě,“ podotkl smutně. S leteckými přesuny v Rusku má Jágr hodně zkušeností. „Já ale většinu času na palubě spím a často za celý let ani nevnímám, co se děje.“ Dobře si však vybavuje podmínky na letišti v Jaroslavlí. „Tam je to vlastně jen rozjezdová dráha s budkou. Tam nebyly žádné kontroly, šli jsme rovnou ze silnice do letadla.“ Sám v Rusku hokejovou tragédií zažil, když v říjnu 2008 přímo při utkání zemřel na zástavu srdce jeho spoluhráč Čerepanov. „Tam jsem byl tenkrát přímo u toho, ale tyhle kluky jsem zase znal daleko delší dobu. Vím ale dobře, jak nás tenkrát úmrtí jediného člověka ovlivnilo, a tady zemřelo celé mužstvo během chvilky,“ uvedl Jágr. Vadí mu, jak často se v médiích za tragédií označují sportovní výsledky. „Před pár dny všichni mluvili o tragédii, když fotbalisté prohráli o tři góly v Norsku, ale ve srovnání s katastrofou v Jaroslavlí je to přece směšné. Věci by se měly nazývat správným jménem a sport je pořád jenom sport,“ dodal Jágr. (Právo, 9.9. 2011)

10. „Je strašné ztratit blízké přátele a kamarády, ať odpočívají v pokoji,“ uvedl **na twitteru** útočník Washingtonu Alexandr Ovečkin. (Právo, 9.9. 2011)

11. Naopak 21letý Sergej Ostapčuk se zase moc těšil, jak se poprvé předvede jako hráč KHL v Minsku žijící mamince. Ta po oznámení o tragédii prodělala těžký infarkt. Útočníkův kamarád dokonce **na twitter** psal, že zemřela. Mluvčí klubu to ale popřel. (Právo, 9.9. 2011)

3.4.4 Web Petra Čecha

Situace představená v následující podkapitole poukazuje na skutečnost, že v některých případech jsou sportovní novináři odkázáni výhradně na nové zdroje informací, a také potvrzuje domněnku, že novináři tyto zdroje pravidelně monitorují, opakovaně se k nim vrací a sledují vývoj nových příspěvků na webu, Facebooku či Twitteru.

Mezinárodně uznávaný fotbalový brankář Petr Čech, ve sledovaném období opora české reprezentace pro nadcházející zápas, zároveň však zraněný v oblasti obličeje, se v průběhu druhého listopadového týdne roku 2011 stal jedním z průběžně sledovaných a zpracovávaných témat ve sportovních rubrikách českých novin. Čechův oficiální web Petr-cech.cz se v průběhu týdne vybraného pro sledování stal významným zdroje informací pro všech pět sledovaných titulů.

První články referující o zranění Petra Čecha byly vydané v pondělí 7. listopadu 2011. Z oficiálního webu Petra Čecha čerpaly všechny sledované noviny.

Jako informační zdroj novináři použili zejména dva texty z Čechova webu: Petr si zlomil nos, ale přesto famózně vychytal Blackburn (Petr-cech.cz, č. 1) a Petr dorazí na sraz až ve středu, budou mu dělat masku (Petr-cech.cz, č. 2).

Čechovy komentáře zveřejněné na webu Petr-cech.cz jsou zbavené okolního, doprovodného textu a jsou připojeny níže pro srovnání původních přímých řečí a mutací v jednotlivých článcích českých deníků.

1. článek: Petr si zlomil nos, ale přesto famózně vychytal Blackburn

„Vychytal jsem ho, ale jak tam dobíhali spoluhráči, Ashley Cole mě nechtíc trefil. Říkal jsem si, že je hotovo, vypadalo to hodně špatně.“

„Původně jsem myslel, že budu muset střídat, proto jsem gestikuloval k lavičce, ať připraví náhradníka. Ale pak mi to v rámci možností ošetřili a nějak jsem to dochytil. Mám radost, že jsem chytil další dvě velké šance, je to důležitá výhra a těší mě i čisté konto. Ale byl to handicap, moc dobře se mi s tím nechytalo.“

„Měl jsem nos zacpaný tampóny a nějak přelepený, ale stejně skoro celý zápas krvácel. Plival jsem krev, teče mi to do pusy.“

„Potvrdila se zlomenina, zítra ráno jdu na další vyšetření. Na operaci nepůjdu, protože pak by mě čekala čtrnáctidenní pauza. Pokud by byl nakonec zákrok nutný, nechám si to udělat v létě.“

„To se uvidí v neděli. Pokud budu moct chytat, tak jediné s maskou. To je zatím jediná stoprocentní jistota. K tomu ta helma, to budu jak Batman,“ snažil se obrátit situaci v žert.

2. článek: Petr dorazí na sraz až ve středu, budou mu dělat masku

„Nejdřív ze všeho musíme udělat tu speciální masku. Pokud ji začnou dělat v úterý, měla by být hotová ve středu odpoledne. A já ji musím dokonale vyzkoušet, protože její použití je první předpoklad k tomu, abych mohl chytat.“

„Bude záležet, jak v masce uvidím, jak se v ní budu cítit. V kombinaci s helmou to může být složitější. Já měl zatím jen takový ten náhubek po operaci rtu a brady, tak jsem zvědav, jak to bude vypadat.“

„Ještě trochu krvácí a bolí z toho celé hlava. I proto mi doktoři zakázali v pondělí let. Až spadne otok, lékaři rozhodnou, jestli budu muset na operaci hned nebo ne.“

„Pokaždé si říkám, že už jsem si to snad pro letošek vybral, ale nějak to nevychází...“

Úryvky článků, ve kterých se vyskytují citace z Čechova webu. Tučně jsou zvýrazněny úpravy oproti původnímu textu na Petr-cech.cz, které novináři provedli ve všech článcích:

12. V neděli měl Čech nos zafixovaný a oteklý. „Ještě trochu krvácí a bolí z toho celá hlava. I proto mi doktoři zakázali letět v pondělí. Až spadne otok, **rozhodnou**, jestli budu muset na operaci hned, nebo ne,“ upřesnil aktuální stav zraněného nosu na své webové stránce. Nehledě na to, zda a kdy se brankář bude muset podrobit zákroku, jeho start v baráži proti Černé Hoře se nyní vůbec nedá odhadovat. Jedno je jisté – pokud nastoupí, každopádně bude muset jeho obličej chránit maska. Podobně jako záložníkovi Leverkusenu Michaelu Ballackovi, který minulý týden nastoupil se zlomeným nosem v Lize mistrů proti Valencii. „Pokud ji začnou dělat v úterý, měla by být hotová ve středu odpoledne. A já ji musím dokonale vyzkoušet, protože její použití je první předpoklad k tomu, abych mohl chytat,“ prohlásil Čech. „**Můj start v zápase bude záležet na tom**, jak v masce uvidím, jak se v ní budu cítit. V kombinaci s helmou to může být složitější. Já měl zatím jen takový náhubek po operaci rtu a brady, tak jsem zvědav, jak to bude

vypadat,“ vysvětluje brankář Chelsea, jaké komplikace jsou v jeho případě spojené se zlomeninou nosu. (Sport, 7.11.2011)

13. „Nejdřív ze všeho musíme udělat speciální masku na nos. Pokud ji začnou dělat v úterý, měla by být hotová ve středu **odpoledne a já** ji musím dokonale vyzkoušet, protože její použití je první **předpoklad, abych mohl chytat**,“ uvedl Čech na svém webu. Neuměl však zatím odhadnout, zda bude v pátek schopen nastoupit: „Bude **záležet na tom, jak** v masce uvidím, jak se v ní budu cítit. V kombinaci s helmou to může být složitější.“ (MF DNES, 7.11. 2011)

14. „**Nos ještě** trochu krvácí a bolí **mě** z toho celá hlava. Až spadne otok, rozhodnou lékaři, jestli budu muset na operaci hned, nebo ne,“ napsal na svém webu Čech, který si přivodil zranění v utkání anglické ligy na hřišti Blackburnu víc než smolně. „Vychytil jsem **domácího útočníka**, ale jak dobíhali spoluhráči, Ashley Cole mě **nechtěně** trefil,“ vysvětlil brankář Chelsea. (...) „Bude **záležet na tom**, jak v masce uvidím, jak se v ní budu cítit. V kombinaci s helmou to může být složitější,“ připomněl další ochranný prvek, který používá od chvíle, kdy mu soupeř prorazil kolenem lebku. (Lidové noviny, 7.11. 2011)

15. „**Nos ještě** trochu krvácí a bolí mě z toho celá hlava. I proto mi doktoři zakázali v pondělí let. Až spadne otok, rozhodnou, jestli budu muset na operaci hned, nebo ne,“ oznámil včera Čech na svém webu. (Hospodářské noviny, 7.11. 2011)

16. Nos má stále oteklý. „Ještě trochu krvácí a bolí z toho celá hlava. I proto mi doktoři **zakázali let**,“ vysvětlil na svém webu Čech. K týmu se připojí ve středu večer, protože mu budou vyrábět ochrannou masku. Bez ní je jeho start vyloučen. Čech naznačil, že ji nebudou dělat v Anglii ani v Česku. „**Má být** hotová ve středu odpoledne. **Musím** ji dokonale vyzkoušet,“ uvedl Čech. O situaci hovořil s trenérem národního týmu Bílkem, ale na prognózy ohledně startu je prý brzy. „Bude **záležet**, jak v masce uvidím, jak se v ní budu cítit. V kombinaci s helmou to může být složitější. Já měl zatím jen takový ten náhubek po operaci rtu a brady, tak jsem zvědav, jak to bude vypadat. **Asi budu** jako Batman,“ snažil se situaci obrátit v žert, i když mu do smíchu není. Nos si zlomil hned v 9. minutě utkání v Blackburnu. Řítil se na něj domácí Yakubu, kterého v šanci vychytil. „Ale jak tam dobíhali spoluhráči, Ashley Cole mě nechtěně trefil. Říkal jsem si, že je hotovo, vypadalo to špatně,“ líčil Čech. „Původně jsem myslel, že budu muset střídat, proto jsem gestikuloval k lavičce, ať připraví náhradníka. Ale pak **mi to ošetřili a zápas jsem dochytil**. Mám radost, že jsem chytil další dvě velké šance,“ líčil český gólman. „**Byl** to handicap,

moc dobře se mi s tím nechytalo,“ prozradil. „Měl jsem nos zacpaný **tampony, ale** stejně skoro celý zápas krvácel. Plival jsem krev, **tekla** mi do pusy,“ říkal Čech, který i ve druhé půli předvedl dva fantastické zákroky. (Právo, 7.11. 2011)

Následující den (8. listopadu 2011) byly publikovány články čerpající informace z webu Petra Čecha již jen ve dvou denících oproti pěti v předešlém dni. Také délka textu, která přímo korespondovala s obsahem webu, se podstatně změnila. Pravděpodobným důvodem byla tisková konference před reprezentačním zápasem českého týmu, na které situaci objasňoval národní trenér se svými asistenty a některými hráči, novináři tudíž měli dostatek vlastních informací a Čechův web jako zdroj informací nepotřebovali tak naléhavě jako předešlý den.

Původní text na Petr-cech.cz vyšel pod titulkem „Okamžitá operace není nutná“ v této podobě (Petr-cech.cz, č. 3):

Petr během pondělka absolvoval další zevrubné vyšetření, které potvrdilo, že není nutná okamžitá operace zlomeného nosu. Zatím zůstává v Londýně a jeho start v pátečním prvním duelu baráže proti Černé Hoře je dál nejistý.

„Kromě zdravotního stavu hodně záleží i na tom, jak mi sedne maska, která se začne vyrábět v úterý. Ve středu si ji poprvé vyzkouším. Bude důležité, jestli s ní bude vidět do všech úhlů,“ říká k masce Petr.

Do Prahy by měl gólman české reprezentace přiletět ve středu večer. „Pokud vše bude v pořádku, tak bych s týmem absolvoval čtvrtěční předzápasový trénink. Nechci v tuto chvíli dělat předčasné závěry, takže rozhodnutí padne až po příletu do Prahy,“ doplnil Čech.

Úpravy v novinových článcích jsou opět zvýrazněny tučně. Citace v úryvku článku z deníku Právo je zvýrazněna tučně vzhledem k tomu, že se Právem uvedená věta na Čechově webu vůbec neobjevila, a ve skutečnosti je to kompilace informací ze tří článků uveřejněných na webu Petra Čecha a redaktorových domněnek.

17. Čech přiletí do Prahy ve středu večer, a stihne tedy jen jeden trénink s týmem – ten předzápasový. Na něm se definitivně rozhodne, zda s ochranou obličeje mužstvu v baráži pomůže. „Bude důležité, jestli **s maskou** bude vidět do všech úhlů. Pokud vše bude v pořádku, **absolvoval bych** s týmem čtvrtěční předzápasový trénink,“ potvrdil gólman scénář příjezdu pro svou webovou stránku. (Sport, 8.11. 2011)

18. V sobotu to odnesl nos, který mu zlomil v utkání s Blackburnem spoluhráč A. Cole (...) „Chytat chci, ale důležité bude, jak půjde dohromady obličejová maska s přilbou,“ napsal na svých stránkách Čech. (Právo, 8.11.2011)

Před příletem Petra Čecha do Prahy, ohlášeným na středeční večer, vyšly v denním tisku ve středu 9. listopadu 2011 další dva články, které se opírají také o fakta nalezená na internetu. Tentokrát se však nejednalo o informace z brankářova webu, v tomto případě deník Právo i Sport shodně citují Facebook, konkrétně profil „S náma na to máš“ (/Snamanatomas).

V úterý v podvečer na této stránce Petr Čech publikoval svoji fotografii a doprovodný komentář:

„Petr Čech - 8. listopad 2011, 18:43

Ahoj vsichni, zdravim vas z Milana. Tak jestli vsechno vyjde, tak takhle budu vypadat v patek pri zapase. Je to prvni fotka me nove masky, tak vam ji sem posilam. Petr“

Deníky Právo a Sport publikovaly fotografii a také téměř doslovný přepis Čechova komentáře. Redaktoři Práva a Sportu upravili především interpunkci:

19. „Ahoj všichni, zdravím vás z Milána. Jestli všechno vyjde, tak takhle budu vypadat v pátek při zápase. Je to první fotka mé nové masky, tak vám ji sem posílám,“ okomentoval brankář masku, v níž vypadá jako legendární Zorro mstitel. Fotografie umístil na profilu „S náma na to máš“, kam pravidelně přispívá. (Právo, 9.11.2011)

20. „Zdravím vás z Milána. Jestli všechno vyjde, budu takhle vypadat v pátek při zápase. Je to první fotka mé nové masky,“ napsal na síti Facebook v profilu projektu „S náma na to máš“, jehož je ambasadorem. (Sport, 9.11.2011)

Pozdrav Petra Čecha z Milána byl zveřejněn také na webu Petr-cech.cz (Petr-cech.cz, č. 4), nicméně novináři přednostně využili informace z Facebooku. Zda existoval rozdíl v čase publikování zprávy na webu a příspěvku na Facebooku není znám, na rozdíl od facebookovské zprávy je text na webu bez časového údaje. Fotografie publikované na Facebooku a v denících Právo a Sport jsou umístěné v příloze (Příloha č. 1, 2, 3)

3.5 Web v úloze jediného zdroje žurnalistického sdělení

„Vzhledem k tomu, že z Česka jsem celou Tour de France jel jen já a spolucestující kolegové z MF DNES a iDNES, rivalita tam nebyla. A s cizinci taky ne. Nejsme si navzájem konkurencí. A závodníci jsou, až na výjimky (třeba bobužel zrovna náš Roman Kreuziger), vstřícní. Po dojetí do cíle není možné se dostat ke Contadorovi, k Armstrongovi, ale třeba před startem se ke všem hvězdám dostaneš.“

(Tomáš Kohout v rozhovoru pro domovský ČRo1, 2010)

Již na příkladu fotbalisty Petra Čecha a jeho zlomeného nosu bylo zřetelné, že se vyskytnou situace, kdy novináři nemají jinou možnost a musí převzít informace výhradně ze sportovcova komunikačního kanálu na internetu. Další ze sportovců, kteří poskytují svá vyjádření médiím prostřednictvím webu, je cyklista Roman Kreuziger.

Jak zmiňuje sportovní novinář Tomáš Nohejl, je pochopitelné, že sportovec raději zvolí pohodlnější komunikaci přes internet, kdy si sám určuje pravidla. „Částečně je to tím, že je pořád někde venku na cestách, lidi, kterým by měl odpovídat, třeba ani nezná, nebo v průběhu závodů nemá čas ani náladu,“ přibližuje potenciální situaci. „Někdy se to dá chápat, protože je otravuje tisíc lidí s tím samým dokola,“ říká Nohejl. (Nohejl, rozhovor pro účely této práce)

Sledování vybraných novin v průběhu tří období roku 2011 odhalilo, že Roman Kreuziger svůj web jako významný informační kanál využívá pravidelně. Podle některých lidí pohybujících se v cyklistickém prostředí se Kreuziger stáhl a k českým médiím není dostatečně vstřícný. Jiní naopak tvrdí, že komunikace s nejlepším českým silničářem je bezproblémová a občasné odmítnutí ze strany závodníka je výsledkem absolutního vyčerpání po heroickém výkonu na vrcholcích Alp a Pyrenejí.

Následující kapitola představí novinářskou rutinu v cyklistickém odvětví na základě výsledků sledování pěti tuzemských novin v roce 2011 a výpovědí českých cyklistických novinářů a tvůrce webu Romana Kreuzigera.

3.5.1 Praktická ukázka: web Romana Kreuzigera ve výsledcích sledování

V kapitole 3 bylo zmíněno, že sledování vybraných novin se týkalo také prvního týdne měsíce července v roce 2011. Právě do tohoto období spadají úvodní etapy Tour de France (dále jen Tour), ve výsledcích sledování se proto objevily také zprávy věnované výkonům Romana Kreuzigera.

Vzhledem k umístění Romana Kreuzigera v předcházejících ročnících Tour se o českého cyklistu zajímala široká sportovní veřejnost a fanoušci. Zpravodajství z Tour bylo pevnou součástí agenda settingu jednotlivých deníků v České republice a informace o českém závodníkovi se staly žádanými.

Tour patří mezi třítýdenní závody a vyslat reportéra do Francie na celou dobu konání bylo mimo finanční rozpočty většiny českých redakcí. Reportéři českých deníků odcestovali do Francie pouze na vybrané etapy ke konci závodu, kdy se rozhoduje o celkovém pořadí, tedy o umístění českého cyklisty Romana Kreuzigera. Články o úvodních etapách závodu museli psát z Česka.

Čeští cyklističtí redaktori se museli přizpůsobit situaci, která zahrnovala práci z domovské redakce, nikoliv přímo z místa dění, a ve svých redakcích museli získávat i informace potřebné ke kvalitnímu zpravodajství. Sledování českých sportovních rubrik v červenci 2011 ukázalo, že cyklističtí redaktori využívali také nové informační zdroje, Twitter a oficiální web Romana Kreuzigera.

21. „V týmové časovce jsme odvedli maximum, můžeme být spokojeni. Jeli jsme poměrně vyrovnaně, každý měl silnější a slabší chvíle. Bylo hodně znát, že jsme časovku párkrát trénovali,“ uvedl pro svůj **web**. (Sport, 4.7.)

22. Úvod článku: Český cyklista, který letos převzal roli dvorního pomocníka šéfa Alexandra Vinokurova, ztrácí po prvním víkendu třítýdenní odysey napříč Francií přes dvě minuty. A má naražené zápěstí na levé ruce. „Naštěstí jenom to. Šel jsem do měkkého, byla tam tráva,“ oddechl si po hromadném pádu, který zabrzdil první etapu a nadrobil první velké škody. „Ruka už nebolí, ale je to k vzteku. Zbytečná ztráta,“ zlobil se. Do karambolu, který zavinil Kreuzigerův kolega Iglinskij po kolizi s divákem, se přimotal i obhájce prvenství Alberto Contador – a hned od začátku bude nečekaně bojovat s handicapem. (...) „Kreuzigerova Astana včera nesplnila plány. „Chceme do pětky,“ hlásil v cíli její lídr Vinokurov. Pak jen koukal, jak jeho parta klesá až na 9.

příčku. „Musíme ale být spojení,“ vzkázal Kreuziger po **Twitteru**. „Tour je ještě dlouhá a tvrdá a my jsme teprve na začátku.“ (MF DNES, 4.7.2011)

23. Do srážky, jež přišla po spurtu o prémii, se málem přimotal i Roman Kreuziger. „Měl jsem namále, vyhnout jsem se tomu fakt v poslední chvíli. Hodně foukalo, proto ta nervozita v balíku. K tomu úzké cesty a hrozně nebezpečný dojezd,“ líčil pro svůj **web**. (Sport, 7.7. 2011)

24. Rovinatou a větrnou etapu, dlouhou 164,5 kilometru, poznamenalo hned několik kolizí. Proto byl Kreuziger hlavně rád, že vše přečkal bez újmy, stejně jako většina jeho spolujezdců z Astany. „Spadl jen Zeits, ale naštěstí z toho vyvázl ještě docela dobře. Nic mu není,“ uvedl český cyklista na svém **webu**. „Nejdůležitější ze všeho je, že jsme se tentokrát do ničeho nenamotali, protože těch pádů byla spousta a hodně lidí je rádně dobitých. Já sám měl namále, jak lehnul Gesink. Vyhnul jsem se tomu fakt v poslední chvíli. Hodně to foukalo, proto ta nervozita v balíku. K tomu úzké cesty a hrozně nebezpečný dojezd,“ řekl Kreuziger. (...) Dnes je na programu nejdelší etapa Tour, 226,5 km dlouhý přejezd z Dinanu do Lisieux. „Věřím, že se pojede po daleko lepších cestách a těch pádů bude méně. Zase to nahrává sprinterům, tak uvidíme,“ dodal Kreuziger. (Lidové noviny – převzato z ČTK, 7.7. 2011)

25. „Zaslouží si ho. V některých dojezdech určitě překvapuje, ale přeju mu to. Je dobré, že dres má on. Tahá hlavně jeho tým, my můžeme zatím v rámci možností trochu pošetřit síly,“ mínil na svém **webu** Roman Kreuziger. Včera doufal, že v závěru deštivé etapy dopadne lépe. Dojel na 42. místě. „Závěr mě trošku mrzí. Najel jsem tam dost zezadu, přitom dojezd byl takovej, že se tam dalo něco vymyslet. Bohužel to nevyšlo, ale nic se neděje. Ještě bude spousta možností, kdy se můžu ukázat.“ (Sport, 8.7. 2011)

26. Roman Kreuziger dál postupně likviduje handicap, který nabral hned v úvodní etapě, kdy se zamotal do hromadné kolize Včera dojel na 42. místě a po šesti dnech mu patří 47. pozice se ztrátou 2:29 minuty. „Další den mé třítydenní dovolené ve Francii proběhl bez problémů,“ vzkázal Kreuziger přes **Twitter**. „Celý den jsem plaval a užíval si vodu,“ žertoval. (MF DNES, 8.7. 2011)

3.5.2 Cyklista Roman Kreuziger a čeští cyklističtí novináři

Tato podkapitola je určena těm čtenářům, kteří nesledují mezinárodní cyklistiku a neznají Romana Kreuzigera či některé z českých novinářů, kteří se cyklistikou zabývají.

Roman Kreuziger

O **Romanu Kreuzigerovi** se na jeho osobních internetových stránkách píše: „Narodil se 6. května 1986 v Moravské Třebové. Sportu se věnoval odmala. Nejdřív jezdil pod dohledem táty Romana, pak taky u trenérů Raboně a Pečenky ve Škodě Plzeň. V patnácti odešel do Švýcarska do juniorského týmu Schumacher, kde byl skoro čtyři roky. Následoval rok v italském týmu Podenzano pro jezdce do 23 let a od roku 2006 je členem profitymu Liquigas.“ (Romankreuziger.com, 2012) Osobní profil na oficiálním webu však není aktualizovaný, Kreuziger ukončil své působení ve stáji Liquigas v roce 2010 a od roku 2011 závodí v dresu stáje Astana (ke dni 19.4.2012).

„(Kreuziger) Vyrosl v jednoho z lídrů stáje, je specialista na etapové závody, velmi dobrý vrchař i časovkář. Hovoří plyně italsky a německy, žije v Plzni. V zimních měsících se připravuje u Lago di Garda v Itálii, doma často trénuje i v okolí Horské Kvildy na Šumavě. Velký vliv na Romanovu kariéru má jeho otec Roman, který se stal v roce 1983 juniorským mistrem světa v cyklokrosu a pak se prosazoval i jako výborný silničář,“ podotýká internetový medailonek, „dodnes je jeho rádcem a občas spolu i trénují. Už ve svém mladém věku je Roman v České republice známou sportovní osobností. Dvakrát se stal Králem české cyklistiky a v anketě Sportovec roku 2008 skončil osmý v konkurenci olympijských vítězů a mistrů světa.“ (Romankreuziger.com, 2012)

Kreuziger se zaměřuje na etapové závody a již v pětadvaceti letech je nejúspěšnějším silničním cyklistou české historie. Jako první Čech se dostal do elitní desítky celkového pořadí závodů Giro d'Italia i Tour de France, nejslavnějšího a zároveň nejtěžšího etapového závodu světa. Giro d'Italia (jezdí se v květnu) a Tour de France (červenec) patří spolu se španělskou Vuelťou (srpen/září) mezi jediné závody trvající tři týdny, mající 21 etap o celkové délce přes tři tisíce kilometrů a pouze dva volné dny vyhrazené odpočinku.

Čeští cyklističtí novináři

Barbora Žehanová, redaktorka deníku Sport. V roce 2011 byla reportérkou na závodech Giro d'Italia, kde Roman Kreuziger obsadil šesté, po diskvalifikaci vítěze Alberta Contadora konečné páté místo.

Tomáš Macek, redaktor deníku MF DNES. Několikrát se účastnil Tour de France jako reportér.

Filip Grim, redaktor serveru Idnes.cz. Jako akreditovaný novinář připravoval reportáže z Tour de France již v roce 2005.

Jan Krůta, redaktor deníku Právo. Cyklistický znalec sám přiznává, že má s rodinou Romana Kreuzigera nadstandardně dobré vztahy. Byl jediným, kdo v prvním týdnu července 2011 nepoužil ve svých článcích jako zdroj Kreuzigerův web, měl k dispozici přímé informace.

Tomáš Kohout, redaktor Českého rozhlasu 1. Nechyběl na jediném Tour de France od roku 2005 a jako reportér působil také na Giro d'Italia 2011.

3.5.3 Vztah mezi Romanem Kreuzigerem a českými novináři

Vytvářet kvalitní zpravodajství o dění na závodech, kterého se novinář neúčastní, je nelehké samo o sobě. Silniční cyklistika patří mezi specifické sporty, velice náročné na fyzickou i psychickou kondici, a cyklisté bývají po každé z etap závodu natolik unavení, že komunikace s médií například telefonicky představuje povinnost, která oddaluje vytoužený odpočinek a regeneraci. Získat od unaveného, a po špatném výkonu i rozmrzelého, závodníka informace potřebné k napsání zprávy může přerůst ve větší problém.

Čeští cyklističtí novináři připouští, že nejpracněji se komentáře získávají od Romana Kreuzigera. „Doufám, že by po závodech zvednul telefon, je nesmysl,“ píše korespondenci pro potřeby této práce redaktor Idnes.cz Filip Grim. A redaktor Českého rozhlasu 1 Tomáš Kohout se v rozhovoru pro svou domovskou stanici zmiňuje: „Závodníci jsou, až na výjimky, třeba bohužel zrovna našeho Romana Kreuzigera, vstřícní.“ (Kohout, 2010) Naopak Jan Krůta, redaktor deníku Právo, taktéž oslovený pro potřeby této práce, si podle svých slov „troufá tvrdit,

že jejich vztah je nadstandardní“. Neutrální postoj zaujímá redaktorka deníku Sport Barbora Žehanová.

Filip Grim oslovený pro účely této práce přiznává, že při získávání informací o Romanu Kreuzigerovi využívá ve větší míře cyklistův web. „Je to nejméně bolestivá cesta, jak se dostat k informacím o chťe nechťe nejlepším českém silničáři. Bohužel Křížák má pocit, že je superstar a že (někteří) novináři pro něj nejsou partáci. Normální komunikace s ním nefunguje,“ tvrdí Grim.

Na dotaz, zda je Kreuziger při osobním kontaktu sdílný a trpělivě odpovídá na položené otázky, reaguje záporně. „Sdílné závodníky znám, a Roman Kreuziger do této kategorie nezapadá. Když už je donucen odpovídat, třeba na tiskové konferenci nebo během volných dnů na Tour de France, pak je to dost nepříjemná debata. Neřekne jedinou zajímavou věc, odpovídá z donucení a podle mého dost arogantně,“ popisuje Grim.

Grim si nemyslí, že se jedná jen o jeho dojem. Podobné zkušenosti má redaktor Českého rozhlasu Tomáš Kohout, vztahu Kreuzigera a českých novinářů si všiml také tiskový mluvčí italské stáje, za kterou český cyklista závodil. „Když jsme se na toto téma bavili s press officerem Liquigas, byl z Romanova vztahu zejména k českým novinářům dost překvapený,“ vypráví Filip Grim. „To když na něj někdo, a ještě je to pohledná novinářka, spustí italsky, může se Pan cyklista zbláznit. Prý i Liquigas ho musel nutit, aby se, pokud chce být šampionem, jako šampion choval. A komunikace s médii je jednou ze součástí práce profíka,“ uzavírá Grim v korespondenci pro potřeby této práce.

Zcela opačný názor na nejlepšího českého silničáře má redaktor Práva Jan Krůta. Na začátku rozhovoru, který poskytl pro potřeby této práce, Krůta objasňuje své osobní vztahy s rodinou Kreuzigerových. „S Romanem se známe dlouhá léta, psal jsem o něm už v době, kdy byl junior. Zním se dobře i s jeho tátou a troufám si tvrdit, že náš vztah je nadstandardní. Proto k sobě máme blíž, než k němu mají třeba jiní novináři.“

Proto Krůta zná poněkud detailněji závodnickou situaci. „Podstatnou část roku žije v Itálii, ale pokud je v Česku, nemá problém dát někomu rozhovor. Ale například při závodě typu Giro d'Italia nebo Tour de France není v jeho silách, aby po každé etapě zvedal všem českým novinářům telefony,“ myslí si. „Zdaleka ne všichni čeští novináři tam jezdí osobně. A že se někdy nechce hned po dojezdu moc dlouho vybavovat s těmi, co tam jsou, je po šesti hodinách na kole normální. Jinak si myslím, že jeho komunikace se zástupci médií je naprosto standardní.“ Krůta oslovený pro potřeby této práce s Kreuzigerem nikdy problémy neměl a žádost o interview mu podle svých slov nikdy neodmítl.

Barbora Žehanová z deníku Sport se také nesetkala s nehezkým chováním ze strany českého cyklisty. Ve většině případů je podle Žehanové sdílný. „Při větších rozhovorech tváří v

tvář jsem se nesetkala s opakem, dobrou zkušenost mám i při telefonických rozhovorech,“ potvrzuje v korespondenci psané pro potřeby této práce.

„Při závodech je situace občas trochu jiná. Nebývá zásadní problém získat vyjádření Romana Kreuzigera i z Česka například o volných dnech třítydenních etapových závodů, ale třeba přímo po etapách na loňském Giru odpovídal jen velmi krátce, někdy za pochodu. To je samozřejmě pro novináře velmi nepříjemné, protože kvůli němu na místě je. Na druhou stranu, v některých situacích je to pochopitelné,“ popisuje Žehanová.

Od pohledu Barbory Žehanové se odklání méně zainteresovaný, volný novinář Tomáš Nohejl, který situaci sleduje z jiné pozice, sám se věnuje převážně jiným sportům. Zná však dobře prostředí českého sportu a rozhodl se okomentovat kromě jiných témat této práce také cyklistickou problematiku.

„Roman se za poslední léta, kdy šel nahoru, uzavřel,“ myslí si Nohejl. „Částečně je to tím, že je pořád někde venku na cestách a už ty lidi, kterým by měl odpovídat, nezná, nebo v průběhu závodů nemá čas ani náladu, často reaguje podrážděně na nepříjemné, možná třeba jen necitlivé otázky (například otázky Kohouta na Tour). Brání se taky jakkoliv reagovat na otázky okolo dopingu, který je pro cyklisty hodně ošemetný. Pořádně se baví jen s těmi oblíbenějšími a známějšími novináři (Mackem z MF DNES, dříve Cíchou z ČTK nebo redaktory cyklo časopisů). Je ale pravda, že jiní o cyklistice už moc nepíšou,“ uvádí Nohejl.

Za východisko pro novináře Nohejl považuje web a další internetové zdroje. „Kreuziger má svoje webové stránky, kde se občas vyjadřuje prostřednictvím svého spřízněného novináře Krůty z Práva, občas něco přidá na Twitter. Ochotný je ale jeho táta, který často mluví odborně za něj, protože pořád sám výborně jezdí a zná to prostředí,“ podotýká Nohejl.

Atmosféru silničních závodů nastínil v rozhovoru pro magazín deníku Sport český profesionální cyklista, reprezentační kolega a kamarád Romana Kreuzigera, Leopold Kőnig. Ačkoliv bylo téma hovoru jiné, z Kőnigových odpovědí lze odhadnout situaci kolem o rok staršího silničáře.

Přepis úryvků z rozhovoru Leopolda Kőniga pro magazín deníku Sport (Kőnig, 2012):

Otázka: Bavili jste se (pozn. s Romanem Kreuzigerem) o tom, že se z vás teď stali velcí konkurenti?

Odpověď: Loni jsme se na závodech ani jednou nepotkali. Snad budeme mít čas popovídat si na Giru.

Otázka: Tam ale bude Roman pohroužený do sebe a s nikým se bavit nebude. Možná ani s vámi ne.

Odpověď: Ani se mu nedivím, i když by se to s těmi novináři dalo zvládnout i jinak. Vezměte si takového Lance Armstronga. Být komunikativní je dobré i pro závodníka. Udělá si větší jméno, přiláká sponzory.

V rozhovoru pro magazín Sportu Leopold Kőnig líčí také podmínky dlouhých silničních závodů, čímž Kreuzigera obhajuje. Redaktorka magazínu nastíní téma: „Letos jsou tam (na Giro d'Italia) na vás nachystané pěkné hrůzy. Korunou mučení bude až předposlední etapa...“ Kőnig reaguje: „Už loni si závodníci stěžovali na obtížnost, bylo to opravdu brutální. (...) Letos zvolili to nejhorší, co se vůbec dalo. Přejíždí se čtyři horské průsmyky a cíl na Stelivu je položený nejvýš, co kdy byl... Nezapomeňte, že předtím pojedeme devatenáct etap a každá má skoro 200 kilometrů. Tohle už určitě není lidský.“

A dodává vzpomínku z dětství: „Někdo přišel s nápadem, že se podíváme na Giro. Ten zážitek, to bylo něco neskutečného! Cyklisty jsme měli na dotek. To v jiném sportu nezažijete, že jeden kopec obalí sto tisíc fanoušků. To je něco ojedinělého. Říkali jsme si, jak to ti cyklisté můžou vydržet. Takhle šlapat tři týdny?“

3.5.4 Web RomanKreuziger.com

Tour de France či Giro d'Italia představují tři týdny extrémní fyzické zátěže a každodenního odpovídání novinářům na četné dotazy. Novináři se navíc dělí na ty, kteří přijíždějí do místa závodu a získávají komentáře závodníků dopoledne před startem etapy a poté pozdě odpoledne po dojezdu do cíle, a zbývající redaktory, kteří například z finančních důvodů jsou nuceni zůstat v České republice. Jistou úlevu od mediálních povinností nalézají sportovci ve svých internetových prezentacích.

Web Romana Kreuzigera se nachází na internetové adrese www.Romankreuziger.com a je realizován v české a anglické verzi. Obsahuje novinky, výsledky závodů, kalendář akcí a sekci pro fanoušky s fanshopem. Pokud v daný den Roman Kreuziger závodí, objeví se na stránkách aktuální článek s jeho komentářem a výsledky. Ačkoliv cyklistův web působí jako stránka vytvořená zejména pro fanoušky, webmaster Tomáš Hrubý potvrzuje, že obsah stránek záměrně publikují také pro novináře. „Roman (Kreuziger) web tímto způsobem používá jako nejdůležitější komunikační kanál. Roman by vzhledem k vytíženosti nebyl schopný brát telefony všem novinářům, a proto je pro tuto činnost najatý redaktor. Ten si nepřeje být jmenován, a proto se nepodepisuje. K redaktorovi jsem tam já jako programátor a grafik plus samostatný překladatel,

kterým jsou většinou jednorázově odměňováni studenti,“ popisuje Hrubý chod webu v korespondenci psané pro potřeby této práce.

Negativní důsledek spojení webu pro širokou veřejnost a novináře se dostavuje v období nadměrného užívání webu sportovce jako jediného zdroje. Všíímaví čtenáři denního tisku, kteří jsou zároveň návštěvníky Kreuzigerova webu, opakovaně vyjadřují svou nevoli v komentářích pod publikovanými články, například na serveru Idnes.cz.

„Aha, včera jsem se díval na jeho stránky a říkal jsem si, jaktože to ještě nehodili na idnes. A už je to tu.“ Kurri22 - III. 14.1.2012 11:53 (Komentář č. 1)

S přitakáním dalšího komentujícího: „Tak,tak.. s pouhým třidenním zpožděním...“ paulart (Komentář č. 2)

14.1.2012 13:22

„Po čase zase někdo mrknul na Kreuzigerův web. Ta novinářina je fakt těžká práce.“ Kurri22 - III. 21.1.2012 14:07 (Komentář č. 3)

Webmaster Tomáš Hrubý uznal, že přemýšlel nad řešením výše uvedeného problému, například změnou systému publikování na Kreuzigerově webu. „Uvažovali jsme vytvoření přístupu pro novináře, kde by měli pár informací navíc,“ popsal nápad. „Ale zatím k tomu nejsou potřební lidé,“ dodal.

3.5.5 Praxe českých cyklistických novinářů

Čeští cyklističtí novináři připouští, že Kreuzigerův web jako zdroj informací aktivně využívají, a potvrzují i domněnku, že mezi nimi a Kreuzigerem vznikla jakási nepsaná dohoda o volném citování informací z jeho webu v případě omezení kontaktu například telefonem.

Jan Krůta v rozhovoru poskytnutém pro potřeby této práce tvrdí: „Více méně ano, taková domluva existuje. Není v jeho silách, aby po každé etapě zvedal telefony novinářům z Česka a odpovídal každému z nich na to samé. Obzvlášť při závodě, kde je na něm velký tlak, protože ho jede na celkové pořadí. Tohle je ideální řešení a novináři už jsou na informace z jeho webu zvyklí.“

Filip Grim v korespondenci píše: „Taková dohoda je jednostranná a samozřejmě vychází od něj (Kreuzigera): Jestli o mně něco chcete vědět, tak si to přečtete na webu.“

Barbora Žehanová říká, že o oficiální dohodě tohoto typu neví, ale neoficiálně to tak je. „Ale nepovažuji to za nic špatného. Cyklistika je extrémně náročný sport. Zkuste si představit, že třeba po šesti hodinách na kole a po etapě v prudkých kopcích budete odpovídat několika novinářům po telefonu na tytéž otázky. To je nesmysl, zejména v dnešní době, kdy jen málo reportérů může vyrazet přímo na místo dění a kdy jsou internetové stránky a Twitter používány jako přímé komunikační kanály mezi sportovci a veřejností/médií.

Podobný způsob volí třeba cyklokrosař Zdeněk Štybar nebo běžec na lyžích Lukáš Bauer, který na svůj Twitter dokonce umísťuje nahrávky se svými postřehy ze závodů. Za jiné sportovce rozesílají jejich souhrnná vyjádření jejich marketingové agentury. Nicméně, pokud potřebuju větší rozhovor s Romanem Kreuzigerem s odstupem po závodě nebo třeba před startem sezony či velkého závodu, vezmu telefon, zavolám a domluví se.“

Také Jan Krůta považuje tento postup za běžný. „Komunikace sportovců přes web je dnes naprosto standardní, viz brankář Chelsea Petr Čech. Novináři jsou už zvyklí, že se tam v nějakém horizontu více méně po každém zápase objeví jeho hodnocení a tyto informace pak přebírají. Jistě pochopíte, že není možné, aby Petr telefonicky po každém zápase hovořil s x novináři z Česka, to by nedělal nic jiného, než zvedal mobil. Roman je případ podobný,“ líčí fungování tohoto způsobu získávání informací.

A webmaster Kreuzigerových stránek Tomáš Hrubý téma uzavírá: „Roman je dnes v pozici kdy naučil novináře, aby mu nevolali po těžkých etapách. Najdou se výjimky, ale v tomto ohledu zde není žádná domluva. Novináři prahnou po informacích a Roman je většinou schopný poskytnout interview novinářům v místě závodu, ale na absolutní většinu telefonátů prostě nereaguje. Novináři se pak v šibenických uzávěrkách chytají jeho stránek.“

3.6 Praktická ukázka: úskalí nových zdrojů

Nové informační zdroje jsou užitečná pomůcka pro sportovní novináře, ovšem použití těchto zdrojů se může obrátit proti nim.

Jak již bylo uvedeno v podkapitole 3.5 v rámci popisu webu Romana Kreuzigera, pokud mají přístup k informačním zdrojům nejen novináři, ale také čtenáři, nadměrné používání informací citovaných z těchto zdrojů může být obráceno proti autorům žurnalistického sdělení a čtenáři tento jev mohou považovat za ukázkou neschopnosti daného autora, případně celé redakce, získat vlastní informace. Novináři si při práci s internetovými zdroji musí počínat obezřetně a příliš je nenadužívat.

Nevýhodou nových zdrojů je mylné zdání, že informace z nich získané není třeba verifikovat, ověřovat jejich pravdivost. Pochází-li informace z oficiálního profilu sportovce, informace se obecně považuje za pravdivou.

Jako takřka exemplární případ může posloužit „informační léčka“ ruské tenistky Marie Šarapovové ze 17. dubna 2012. Aktuálně druhá nejlepší tenistka světa na své facebookovém profilu Facebook.com/Sharapova publikovala dvě fotografie, na kterých má krátký účes, přestože od začátku své kariéry nosí dlouhé vlasy. K fotografiím připojila komentář: „So what do you guys think?? I kind of love it!“ (Česky: Tak co si myslíte, lidi?? Mně se to docela líbí!).

Tyto fotografie se objevily na facebookové Zdi téměř sedmi milionů lidí, kteří jsou fanoušky Marie Šarapovové na Facebooku a odebírají její sdělení, rychle se však rozšířily po internetu a do svého agenda settingu je zařadily také noviny. Český bulvární deník Blesk na základě těchto fotografií a komentáře otiskl hlavní článek s doprovodnou grafikou v celkovém rozsahu více než půl novinové strany. Text spolu s oběma fotografiemi byl zveřejněn v deníku Blesk 18. dubna 2012, hlavní článek o změně image ruské tenistky obsahoval výroky z českého filmu Postřižiny a doprovodná grafika referovala o proměnách dalších sportovních hvězd včetně snímků prezentující jejich podobu „Před“ a „Po“.

Ještě téhož dne však Maria Šarapovová na svých facebookových stránkách oznámila, že se neostříhala a krátký sestřih byl ve skutečnosti jen parukou použitou při focení do módního časopisu. Komentář zněl: „Wow, when I posted those photos with the short hair I had no idea everyone would all go bananas....my dear friends, I never actually said I cut my hair! (...)“ (Wow, když jsem publikovala ty fotky s krátkými vlasy, vůbec jsem netušila, že všichni naletí... mí drazí přátelé, ve skutečnosti jsem vůbec neřekla, že jsem se dala ostříhat!)

Deník Sport, mající s deníkem Blesk společného vlastníka, na facebookový komentář uvádějící věc na pravou míru zareagoval krátkým vysvětlujícím článkem den poté, tzn. 19. dubna 2012.

Fotokopie článků publikovaných ve výše zmíněných denících jsou umístěny v příloze (Příloha č. 4-7).

4 Závěr

Na úvod práce byly položeny otázky, které v průběhu práce byly zodpovězeny. Bylo nejen zjištěno, zda čeští novináři využívají nové informační zdroje, bylo také potvrzeno, že tyto zdroje jsou v české žurnalistice aktivně využívány a čeští novináři využívají Facebook, Twitter a weby (blogy) jako své zdroje.

Výsledky sledování předkládají závěr, že ve sledovaném období novináři ve sportovních rubrikách pěti vybraných českých deníků nejvíce využívali jako svůj informační zdroj weby (ve 24 případech z třiceti dvou, kdy byly odhaleny nové zdroje), Twitter jako zdroj byl použit šestkrát a Facebook byl ve sledovaném období a novinách použit jako zdroj informací nejméně (dvakrát). Tyto zdroje nebyly používány každý den, v některé sledované dny však byly použity ve všech sledovaných denících i několikrát a byly použity různé druhy zdrojů. Nové informační zdroje tedy nejsou pevně zakotveny v každodenní rutině, nicméně lze tvrdit, že jsou zahrnuty do obsahu v rámci týdnů. Ve sledovaných sportovních rubrikách českých titulů byl největší počet nových zdrojů zjištěn v deníku Sport (jedenáctkrát), nejméně zmínek bylo zjištěno v Hospodářských novinách.

Teoretická část obsahovala informace objasňující pojmy Facebook, Twitter a web, které byly zasazeny do problematiky profesionálního sportu, následná praktická část se věnovala nejen představení výsledků sledování zmíněných výše, ale také poukázala na zajímavé jevy zjištěné v rámci sledování, například využití webu českého fotbalisty Petra Čecha a proměny citací v různých sledovaných denících. Podkapitola věnovaná webu českého cyklisty Romana Kreuzigera nastínila situaci sportovních novinářů, která potvrdila, že nové informační zdroje mají důležitou roli ve zpracování žurnalistických sdělení.

Tato práce se zabývala obdobím červenec 2011 až duben 2012, během kterého se používání nových informačních zdrojů teprve rozvíjelo. Současná situace a novinové články naznačují, že tyto zdroje mají velkou budoucnost a bylo by zajímavé sledovat tento vývoj i nadále. Zpětným pohledem na tuto část žurnalistické praxe se totiž mohou naučit i samotní novináři.

5 Seznam literatury

- /online/ ARMSTRONG, Lance, Twitter. Dostupné z: www.twitter.com/lancearmstrong. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ BAČO, Marek, 2012. Twitter = breaking news pro novináře i bloggery. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/twitter-breaking-news-pro-novinare-i-bloggery>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ BERDYCH, Tomáš. Dostupné z: www.facebook.com/tomasberdych. Citováno dne 19.4.2012
- BURNS, Lynette Sheridan, 2004. Žurnalistika. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 8071788716
- ČERMÁK, Miloš, 2009. Nová média. Úvod a stručná historie in Žurnalistika v informační společnosti. Digitalizace a internetizace žurnalistiky. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1684-1
- /online/ ČERMÁK, Miloš, 2007. Čermák: Revoluce, či bublina. Dostupné z: <http://extra.cz/prednasky/web20.ppt>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ ČERMÁK, Miloš, 2010. Čermák: Jedna trochu morbidní historka... a pár dalších z Twitteru. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/cermak-jedna-trochu-morbidni-historka-a-par-dalsich-z-twitteru-pb7-/sw_internet.aspx?c=A100622_162029_sw_internet_mbo. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ ČERMÁK, Miloš, 2012. 15 nejlepších českých twitterů podle Miloše Čermáka. Ubaví nás Twitter k smrti? Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/45764/15-nejlepsich-ceskych-twitteru-podle-milose-cermaka-ubavi-nas-twitter-k-smrti.html>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ ČESKÁ FOTBALOVÁ REPREZENTACE, Facebook. Dostupné z: www.facebook.com/narodak. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ FACEBOOK. Dostupné z: www.facebook.com
- HERBERT, John, 2001. Journalism in digital age: theory and practice for broadcast, print and on-line media. Vyd. 1. Boston: Focal Press. ISBN 0240515897.
- /online/ JANČA, Tomáš, 2012. 6 důvodů, proč má Tomáš Berdych nejlepší facebookový profil z českých sportovců. Dostupné z: <http://www.sportbiz.cz/2012/02/6-duvodu-proc-ma-tomas-berdych-nejlepsi-facebookovy-profil-z-ceskych-sportovcu>. Citováno dne 19.4.2012.

- JAVŮREK, Adam, 2009. Žurnalistika ve 140 znacích in Žurnalistika v informační společnosti. Digitalizace a internetizace žurnalistiky. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1684-1
- /online/ KOHOUT, Tomáš, 2010. Tomáš Kohout: Když se nadchnu, jsem na infarkt. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/zprava/_zprava/tomas-kohout-kdyz-se-nadchnu-jsem-na-infarkt--774740. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ KOLÁČKOVÁ, Dana, 2009. Weblog jako ELEKTRONICKÝ informační zdroj. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/135399/ff_m/text_diplomove_prace.pdf. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ Komentář č.1, Idnes.cz. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/diskuse.aspx?iddiskuse=A120114_1716628_cyklistika_ten. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ Komentář č.2, Idnes.cz. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/diskuse.aspx?iddiskuse=A120114_1716628_cyklistika_ten. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ Komentář č. 3, Idnes.cz. Dostupné z: http://sport.idnes.cz/diskuse.aspx?iddiskuse=A120121_105040_cyklistika_elv. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ KOUKAL, Martin, Twitter. Dostupné z: www.twitter.com/martinkoukal. Citováno dne 19.4.2012
- KÖNIG, Leopold, 2012. Rozhovor v magazínu deníku Sport, číslo 14. Vydáno 6.4.2012.
- /online/ KVITOVÁ, Petra, Twitter. Dostupné z: www.twitter.com/petra_kvitova. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ LUKAS-BAUER.cz, 2012. Dostupné z: www.lukas-bauer.cz. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ MEDIÁŘ.cz, redakce, 2012. Jak čeští novináři využívají sociální síť. Nejvíce jim slouží Facebook a YouTube. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/jak-cesti-novinari-vyuzivaji-socialni-site-nejvic-jim-slouzi-facebook-a-youtube>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ NY TIMES, redakce, 2012. Facebook Inc. Dostupné z: http://topics.nytimes.com/top/news/business/companies/facebook_inc/index.html. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ PETR-CECH.cz, č. 1, 2011. Petr si zlomil nos, ale přesto famózně vychytil Blackburn. Dostupné z: <http://www.petr-cech.cz/Novinky-a-aktuality/Novinky/Petr-si->

zlomil-nos-ale-presto-famozne-vychytal-Blackburn/iY-4-3qb.article.aspx. Citováno dne 19.4.2012.

- /online/ PETR-CECH.cz, č. 2, 2011. Petr dorazí na sraz až ve středu, budou mu dělat masku. Dostupné z: <http://www.petr-cech.cz/Novinky-a-aktuality/Novinky/Petr-dorazi-na-sraz-az-ve-stredu-budou-mu-delat-masku/iY-4-3qn.article.aspx>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ PETR-CECH.cz, č. 3, 2011. Okamžitá operace není nutná v této podobě. Dostupné z: <http://www.petr-cech.cz/Novinky-a-aktuality/Novinky/Okamzita-operace-neni-nutna/iY-4-3qA.article.aspx>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ PETR-CECH.cz, č. 4, 2011. Masku sedí dobře. Dostupné z: <http://www.petr-cech.cz/Novinky-a-aktuality/Novinky/Maska-sedi-dobre/iY-4-3qG.article.aspx>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ ROMANKREUZIGER.com, 2012. Roman. Dostupné z: <http://romankreuziger.com/cs/roman.htm>. Citováno dne 19.4.2012.
- /online/ SARKAZAHROBSKA.cz, 2012. Dostupné z: www.sarkazahrobska.cz. Citováno dne 19.4.2012
- /online/ /SNAMANATOMAS, Facebook. Dostupné z: www.facebook.com/snamanatomas. Citováno dne 19.4.2012
- STEJSKAL, Jan, 2009. Předmluva in *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 9788024616612
- /online/ ŠARAPOVOVÁ, Maria, Facebook. Dostupné z: www.facebook.com/Sharapova. Citováno dne 19.4.2012
- ŠEMBEROVÁ, Kristina, 2009, *Není blog jako blog* in *Žurnalistika v informační společnosti. Digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1684-1
- ŠMÍD, Milan., 2005. *10 let v českých médiích*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 80-7178-925-9
- ŠMÍD, Milan, TRUNEČKOVÁ, Ludmila, 2009. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Vyd. 1. Praha: Karolinum. ISBN 9788024616612
- /online/ TWITTER. Dostupné z: www.twitter.com
- WARD, Mike, 2003. *Journalism online*. Vyd. 1. Oxford : Focal Press. ISBN 0240516109.

6 Seznam příloh

Příloha č. 1: Fotografie z Facebook.com/snamanatomas ze dne 8.11.2011..Petr Čech [1]

Příloha č. 2: Kopie deníku Sport ze dne 9.11.2011. Petr Čech [2]

Příloha č. 3: Kopie deníku Právo ze dne 9.11.2011. Petr Čech, Právo [3]

Příloha č. 4: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová [4]

Příloha č. 5: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová, [5]

Příloha č. 6: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová, [6]

Příloha č. 7: Kopie deníku Sport ze dne 19.4.2012. Maria Šarapovová [7]

7 Přílohy

Příloha č. 1: Fotografie z Facebook.com/smanatomas ze dne 8.11.2011..Petr Čech [1]

Příloha č. 2: Kopie deníku Sport ze dne 9.11.2011. Petr Čech [2]

Příloha č. 3: Kopie deníku Právo ze dne 9.11.2011. Petr Čech, Právo [3]

Příloha č. 4: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová [4]

Príloha č. 5: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová, [5]

Príloha č. 6: Kopie deníku Blesk ze dne 18.4.2012. Maria Šarapovová, [6]

